

ЉУБИНКО ЖАРКОВ

ПРИЧЕ ИЗ БАНАТА
-и неке друге приче и чланци-

ПАНЧЕВО, 2010.год.

КАКО ДЕЦА РАСТУ

Кад сам ја бијо мали, бијо сам здраво пуст и амишан деран. Мој баба ме је фурт туко, прutom, тулузином, кајшом, а кад га здраво расрдим, камцијом. Баба је бијо наopak и уљав човек, готово са полак села није диванијо. Са попом Живанком баба није диванијо, јер му је овај тражијо насад кокошији јаја уочи самог Ускрса, кад су јаја била баш на цени. Бијо је мој баба правичан и исправан човек, а у нашем селу много поквареног света.

Готово да је било правило, кад год је мој баба бијо срдит и љут, моја гузица је испаштала, а то није било баш тако ретко.

Сећам се једаред, кад сам се пентро на дуд, да из гњизда извадим кумријина јаја, па поцепо нове чакшире. А баш тај дан баба бијо здраво љут и видно ђорнут. Е, тада сам фасово камцијом и тако сам здраво дреко, да је цео шор чуо, а може бити и фрталъ села. Што сам ја јаче дреко, баба ме јаче туко. Наједаред сам помислијо, што се сад у ављију не појави мој дејка, он ме много воле, па да каже баби :

-Та немој тући моје првенче и твог јединца и наследника, он ће нам лозу Карампуљину, тако нам у селу пркосиду, продужити !

Не задуго у ављију се појави дејка, али не биде како сам ја мислијо, већ он вели баби :

-Дери га, дери га, супу му материну, ономад ми у лулу мето љуту фрајлицу, па сам тако кашљо, да сам мислијо да имам загуш, или не дај боже јектику.

Кад је баба то чуо, поче да ме девета још јаче. Дречим ја тако и штудирам, што неко не прође поред наше капије и не каже баби :
-Што не манеш то дете, зар не видиш да је упалијо цело село, добиће дете фрас.

И заиста у зло доба, поред наше капије наиђе чика Мита Тришин, који је фурт носијо кожни мантил и качкет, било да је лето или зима. Он сваки дан у исто време иде до сеоске буде да купи "Политику". Ко што сам и мислијо, чика Мита се у пролазу обрати баби :

-Тако, тако, децу треба тући док су мала, кад урасту биће доцкан.

Продужи Мита даље, а баби не треба касти дваред, па ме поче швићкати камџијом још јаче. Мени не би сад жао што сам пре који дан, том истом Мити, преко целе капије написао :

-Живијо друг Стаљин !

Не знам тачно ко је бијо тај Стаљин, али сам чуо да тако чика Миту зоведу, да је он због тог Стаљина чак и у апс бијо. Причали су људи да је Мита бијо против Тите и да је здраво воло Русе и Стаљина, па је због тога грдно награјсо. Једаред сам пито бабу, да ли он воле Русе и Стаљина, па сам опет видо свог бога.

Не задуго, на наш капиџик завири комшиница Перса Срескин, у селу су је звали “радијо - Милева”, а баба је опасно није воло. Вели Перса баби :

-Шта више тучеш тог дерана, цело село ће чути како се дере.

А баба бијо амишан, знао је да ће да биде како Перса каже, па навали да ме кљешта. И док сам ја тако јецо и дреко, из друге ављије мати и виче баби :

-Змај те кидо, мани већ једаред то дете, ено крмача ти се праси, бегај брзо по тираца!

И да не би супрасне крмаче, баба би мене још туко. Туко је мене баба за макар зашто и макар шта. Туко ме кад не пада киша, кад се нашика лебаре па га боле глава, кад га мати нешто наједи и због којешта другог. Копчам ја, било је тако време, тако је морало да биде. Чуо сам ја како неки причу да је “батина из раја изашла” и да “тако деца расту”. Чак сам мислијо, да ће мој парњак Ђока Пиџикин, остати мали, јер га никад нису тукли.

Нећу да грешим душу, воло је мене мој баба, дваред ме водијо на вашар и купијо ми кретоша и аранцаде. Први пут ме пољубијо, онако триред у образ, кад сам бијо на вистацију и осто војник. Кандак ме од ондак, више није ни туко.

Једно време сам верово у све те пруче о батинама, док након десетак година нисам поново срео мог пајтоса Ђоку, кога никад нису тукли. Ђоле велик, леп, дебо, за главу већи од мене, а ја наједаред наивно помислијо :

-Колики би тек Ђоле бијо, да су га тукли ?

За разлику од Ђолета, ја и поред онолики батина, осто мали и жгољав, исти мој баба. Тако нешто штудирам :

Мора да су и мог бабу кад је бијо мали, здраво тукли ?!

АНАЛФАБЕТЕ

Сећам се, једног летњег дана падала је киша, а ја и мој баба седимо у ањфор, пијуцкамо лебару и диванимо. Ја сам се баш тог лета вратио из војске са чином десетара, а је баба бијо здраво поносан на мене. Диванимо ми тако, а мени на једаред падне на памет да приупитам бабу, зашто је Мита Тришин из нашег села, за време ИБ - а заглавио на Голи ОТОК скоро две године ?

Баба се малко замисли, суну до врха чашицу и попи је одједаред. Осврну се два - три пута наоколо, да провери да неко можда не прислушкује, па поче тихо да прича:

-Мита је у оно време радио за Русе и Стаљина, растуро је и чито пропагандни материјал, који је из Румуније, Тамишом, долазио у нашу земљу. Митаје бијо алас па је бијо таман за те ствари. Ја сам чуо да неки људи причу, да је Мита бијо неписмен, а да је тим папиром што је нашо на Тамишу, завио цигаре. Каже, да је бијо фин папир, а њега било жао да га уништи. Баба онако замишљен, испи још једну чашицу па настави :

-Е, баш ту и јесте фалинка. Мита није знао да чита, па је кроз село носио те летке, да му растумачу садржај. Носио је он то код учитеља, натароша, а на крају и код попе Живанка. Да је знао да чита, лепо би прочито и ома уништио материјал, а не да га шири по селу и још да њиме завија цигаре.

Видим ја да се баба некако “отворио”, па наставим да га испитујем. Питам ја бабу, дал се зна ко је Миту пријавио ?

После краћег ћутања и размишљања, баба вели да је сигуран да је Миту пријавио попа Живанко. Ово сазнање ме тргну, па питам бабу, како то кад је Мита бијо здраво добар са попом и попадијом Мицом, а бијо је у црквени хор и звонар у цркви ?

Баба потврдно климну главом па продужи, да је Мита осим што је звонио и пево у цркви, још и швиндлово са попадијом Мицом, а попа је сумњо да ту нешто има.

Прича се, да и је попа Живанко затеко како заједно звониду, па му било здраво непријатно.

Било како било, Мита “одзвони” две године на Голом Отоку.

Почнем ја ту да сажаљевам Миту, кад ме баба строго погледа, удари шаком у астал и повишеним гласом каже, да је Мита добро прошо. Да је Мита то урадијо Стаљину, бијо би ома стрељан. Овако, треба да биде захвалан другу Тити и Партији што је жив и што је посто човек од угледа !

А како је то Мита посто човек од угледа и поштовања ?

Научијо Мита тамо да чита и пише, обријо бркове, престо да пуши, а кад је изашо са робије посто члан Партије. Ко члан Партије, Мита посто општински фендераш, а бијо је у једном мандату и срески одборник. Кад је Мита бијо фендераш, сви су паори плаћали порез, јер код њега је било строго оно “ни по баби ни по стричевима”.

Кружи прича, да је Мита фендово рођеног оца и брата.

А шта би Мита бијо да није бијо на том Отоку и тамо како кажу, ревидиро?

Поставља баба питање и ома одговара:

И даље не би знао да чита и пише, не би имо тако важно намештење и пензију, осто би звонар и појац, а попа би и даље сумњо у њега и попадију. Воло би и даље Стаљина, кога су се и Руси курталисали. Видим да се баба расрдијо, да му је доста и Мите и Стаљина, па окренем на нешто друго :

-Добро бабо, пусти Миту, њега баш брига, он сад ужива у пензији, а наш дејка Бог да му душу прости, такође заглави у апс, не научи ни да чита ни да пише, а ни пензију није остваријо ?!

Баба ме забезекнуто погледа, сручи у гушу још једну лебару па вели :

-Е, код дејке је друга прича. Он је бијо здраво пргав и незгодан човек. Оно за време откупа, сакријо дејка два цака жита на таван, неко га пријавијо, а дошли они у кожним капутима. Чупали они дејки бркове, а он тврд ко камен, ни реч да прозбори. Ипак, пронашли они и однели жито, а дејка осто почупани бркова, да пцује државу и Титу. Због поганог језика, одлежо дејка годину дана.

Ућуто се после овог нешто баба, гледа празну флашу, видим да је здраво бесан. После сам сазно да баба није бесан пгго је дејка бијо у апс, већ што тамо ништа није научијо. Осто дејка и даље неписмен, а сад пцује све редом и брука фамилију. Баба нервозно мане руком, видим да му и дејке доста и да не жели више да дивани о томе. Слушо сам по селу, да је због дејкине ћуди и мој баба имо кубуре, ал додуше, није заглавијо у апс. Пошто је баба прилично повуко, покушо сам да га још нешто питам :

-Како то бабо да ти ниси награјсо и заглавијо у апс ?

Баба нагло скочи са столице, погледа у небо и промрмља:

Ау, већ је доцкзн, морам да намирим марву.

Лаганим и несигурним кораком изађе из ањфора и оде у ављију, а ја осто сам са празном флашом на асталу и без одговора. Нисам ја баби тек тако поставијо то питање, одавно се у селу шушка, да је мој баба нешто петљо са УДБ-ом ?! Сад ми одједаред би жао бабе јер сам укопчо, да је баби срамота да дивани како је бијо “цинкарош”.

Можда то није истина, можда су то само гласине, то зна само мој баба. Можда ће следећи пут кад налије главину, баба баш о томе тети да дивани ?

ЦИНКАРОШИ

Освано је суморан и тежак дан. Киша је целу ноћ лила ко из кабла. Од раног јутра у нашој ављији ори се позната ми песма :

“трепетљика трепетала, пуна бисера”

Ову песму мој баба фурт пева кад је или здраво расположен, или здраво накресан. Мати каже, да се ноћас отелила Руменка, има два телета. Биле су и комшије да помогнеду, па су после, како то приличи, пили до јутра алвалук. Баба се од велике радости, баш нашико. Пева баба и што је весо и што је малко више повуко, а то су здраво ретке прилике. Кад ме спази, преста да пева и позва ме да му се придружим . Наточи ми повелику чашу дударе да наздравимо Руменки и њеним приновама и дару, који нам Бог даде. Сад је баба изузетно пијан од среће, то су здраво ретке прилике. Баба срећан и нацврцан, сад је прилика да га питам оно што ме данима копка. Не могу да се смирим док од самог бабе не чујем праву истину, о његовој “вези” са УДБ-ом. Скупим куражи и питам га :

-Јел бабо, зар тебе они наопаки људи у кожним мантилима, што су дејки чупали бркове, нису муштрали ?

Баба скочи ко опарен, увати ме за руку и увуче у кућу. Одвуче ме у стражњу собу, закључа врата и затвори шпалетне на прозорима. Још једаред је осмотријо сваки ћошак собе, па ми смиреним и тихим гласом, готово шапатом, рече да седнем на канабе. Немо се загледо у фирангу и затворену шпалетну на пенџеру, као да нешто види и да се нечег присећа. Шето је нервозно по соби, одједаред се зауставијо и готово претећи рече :

-О овим стварима да ме више никад ниси пито. Запамти, да и зидови иму уши, све се око нас чује и све се сазна кад - тад.

Није дозволијо да отворим уста и било шта кажем, већ доста смирено рече :

-Знам да си нешто чуо, по селу се свашта трабуња. Утуви у главу ово што ћу ти сад касти и заборави све друге приче.

Више нисам ни покушо да било шта питам бабу, јер сам скопчо да он жели да се испразни и каже, шта га је то годинама тиштило.

Дрхтавим гласом, покушавајући да сакрије сузе у очима, баба наставља своју исповед :

-Сећаш се кад смо оно причали о покојном дејки Милутину и његовој робији због пцовања државе и Тите ? Е, кад су њега одвели у

апс, после пар дана, касно у ноћ, дошли су и по мене. Матери су казали да ме воду пар дана на војну веџбу. Било је рано пролеће, а паорски радови у пуном јеку. Ноћ је била тамна без месечине и звезда, тако да нисам знао ди ме воду. После око сат, сат ипо вожње руским “Газом”, дошли смо до једне слабо осветљене зграде. Увели су ме у једну малу мрачну просторију без пенцера. У тој соби бијо је само један мали астал и три климаве столице, два иследника и ја. Један од иследника ме пита, дал знам зашто сам ту ? Нисам бијо сигуран, па сам казо, да нагаћам да сам ту због мог оца Милутина. Он ми каже, да нема шта ја ту да нагаћам и да се правим блесав, кад све врло добро знам. Из чикмежета извади један папир и поче њим да маја испред моји очију. Тек сад сам бијо начисто забуњен, нисам више знао ни како ми се симе. Кад су ми прочитали шта ту пише, дуго нисам мого да се офркестим. Нећеш да верујеш, ту је писало, да сам дана тог и тог, у сеоском бирту, у пијаном стању, пево четничке песме, величо краља и Дражу и клевето Титу. Боже сачувај, реко ја, нити знам четничке песме, а здраво ретко идем у биртију, а Титу здраво водем и готивим. Сав зајапурен са столице усто други иследник, казо ми да лажем, да сам кулачка свиња и тако ме удари, да сам се стровалијо са столице. Тражили су да признам и потпишем наводе из сачињене изјаве, па ће све да биде у реду. Потписо сам срочену изјаву, мислећи да ће се на суду доказати, да сам невин. Иследници задовољни, ја некако дошо к себи, али ту ни близо није крај мојим мукама. Из фијоке ваду некакав други папир и тражу да и њега потпишем. Ама људи, сад сам потписо оно што сте тражили, шта сад оћете од мене, промрмљо ја некако. Онај иследник што ме туко, сад поче да ме фали и каже, да ја као узоран паор и домаћин, прецедник црквеног одбора, треба да помогнем властима у борби против непријатеља, који делује против наше социјалистичке заједнице. Ома сам помислијо, како то , до мало пре ме туко и називо свињом кулачком, а сад узоран паор и домаћин, ту нешто не ваља. Још сам помислијо, какве то непријатеље помињеду, кад ја неznam ни ко су ни ди су они. Ко да чита моје мисли, иследник каже, да непријатељ вреба свугди око нас, треба га само открити. Уз помоћ одани и проверени грађана, непријатеља ћемо потући до ногу, још додаје иследник.

Уколико прихватим да будем “одан и поуздан” грађанин, или како то код нас у селу кажу- цинкарош и доушник поцепаће пријаву коју сам отоиче потписо, а видеће да и дејку избаве из апса. Да, још су ми

обећали да ће помоћи, да положим за “Б” категорију и издаће ми дозволу за пиштољ. Упорно сам одбијо оваку понуду, тврдећи да ја нисам вичан тим пословима. Да ти не дужим много, три дана и три ноћи је трајала моја голгота. Тукли су ме ко марву, пцовали мајку кулачку, претили да ће ме убити и после саопштити, да сам несрећно страдао на војној вецби . Све сам то стоички издржо, све до трећег дана по подне. Ко што реко, трећег дана по подне у собу уђе онижи, дебо човек, сав масан и задриго и још видно алкохолисан. Сватијо сам да је он нека буца, јер су га иследници звали - шефе. Овај ми је врло озбиљно казо, да много ризикујем и да се сиграм животима жене и сина ! Паде ми мрак на очи, ова реченица ме сломи, потписо сам онај папир, а нисам ни прочито шта на њему пише. Син и жена важнији су ми од свега на свету.

Касније, кад сам се од свега опоравијо и дошо на први “контакт” са иследником који ме “држо на вези”, потанко сам упознат са својим задацима, а они су колко се сећам били :

-Да у селу пратим коментаре и контакте попа Живанка .

-Да пратим сва незадовољства паора у вези са аграрном политиком, а посебно да обратим пажњу на оне који заговару враћање одузете земље.

-Да бележим све контакте мештана са лицима из иностранства.

-Да у бирту и другим јавним местима, обратим пажњу ко прича против државе и Тите.

-Да пратим и бележим, ко све од чланова Партије иде у цркву, слави славу, Божић и Ускрс.

Било и неки други задатака, према појединим мештанима, који се више и не сећам. О својим запажањима редовно сам информисо иследника два пута месечно, а по потреби и чешће. Обично смо се састајали у неком бирту у оближњој вароши. За време сваког државног празника иследник ме је частијо неким малим поклоном. Једаред сам поводом њиног празника безбедности { 13.мај}, добијо на поклон ручни сат.

Годинама је трајала ова моја веза са иследником, све док једног дана на контакт није дошо други човек и казо, да је мој иследник пензионисан, а да Служба не рачуна више на моје услуге. Мислим да је то било ома по “ смакнућу “ Ранковића. Мора да ти признам још и ово, ја сам се годинама уживијо са овом улогом, па сам и сам почео да привиђам непријатеље свуд око себе. Почо сам и сам да пратим и

прогањам неке људе. Људи су почели да ме избегаву и да ме се клону, ретко ко ми је долазијо на Светог Јована.

Ето, то су сине моје муке, то је оно што ме мучи И чега се сад стидим.

Укаљо сам свој образ и образ наше фамилије, дејка ми то никад не би опростијо. Теби сам ко једином наследнику, испричо ову моју причу, не да би ми опростијо грехе, већ да би разумо моје муке.

Тако, чуо си шта си тео, никад више ми то не спомињи - било не поновило се ! Након ове бабине исповести, скопчо сам зашто је он фурт бијо намргођен и љут, зашто се често наливо лебаром и дударом, запгго ме онако често туко. Ко разуме мог бабу, сватиће да је тако валда морало да биде ? Није ни њему било лако, и њега су здраво тукли !

ОЋЕ БАБА ДА СЕ ЖЕНИ

Загазијо мој баба у седамдесет прву. Сирома баба много пропо и остаријо. Здраво га боледу крштине, па по целу ноћ коледује. Мени жао бабе, па се по селу распито има ли каквог лека за бабину бољку. Неки кажу ово, неки оно, а стара попадија ми каже, да је за крштине најбоља бања. Ето њен попа Живанко, фурт иде у бању и још тера бицикли, иако је прешо осамдесету. Попадија вели, да се тамо мажеду неким блатом, које извлачи сву бољку, па су после ко нови. Онако из далека, препоручим ја баби бању, а он ни да чује, пцује и бању и попадију. Кажем ја, та бабо како ћемо догодине да садимо нови виноград, ако тебе не прође та цигорија ? Још придодам, иди мало да видиш света, валда си то заслужијо. Нећко се баба, нећко и на крају присто, ал ме условијо, да му набавим једног пулина за виноград.

-Та купићу ти бабо два, само ти нама иди у бању.

Како ми је драго, што је баба први пут присто да послуша неки мој предлог.

Ја сам фурт ћуто и слушо шта баба каже, увек је било по његовој вољи. Спаково баба свој куфер и ајзбаном очо у бању, није тео да га нико прати. Оће баба да покаже да он још може сам, да још није за старо гвожђе.

Сутрадан у нашој кући све некако мирно, сви ћуту, нема нашег бабе да гунђа. Сирома баба, од војске, кад је три године бијо од куће, сад је први пут очо на дуже.

После петнајст дана вратијо се баба кући, а мени се чини да га није било много дуже. Гледам бабу па не могу да се начудим, како се само зглацно у бању, плунем дваред, да га не урекнем. А баба све скакуће по ављији, баш ко нов, а није тео да иде у бању.

Прође пар дана, а баба ко да није бијо у бању, само ћути и мудрује, а и наново га боледу крштине. Ћути баба и шпацира по ављији, реко би, нешто наум има. Мислим ја, нешто не ваља код бабе, кад ме он у тај ма зове да дођем у стражњу собу. Кад год је баба имо да ми каже нешто важно, звао ме у ту собу. Контам, да можда не осећа да му се ближи судњи дан, па оће нешто да ми каже, а можда оће да ми препише имање ? Не сачека баба ни да седнем на канабе, већ ни пет ни шес вели:

-Оћу да се женим !

Ко гром из ведрога неба. Онако затечен и забуњен питам :

-Та ти се то бабо самном шегачиш и шалиш ?

Баба озбиљнији нег икад, нешто повишеним гласом понови:

-Да, да, ја сам решио да се женим, а ви може да чловите на главу.

Видим ја одно ђаво шалу, баба се не шали, баш - баш оће да се жени.

-Добро бабо, како то одједаред ?

Покушавам ја да се саберем и дођем себи. Баба онако не гледајући ме, вели да је он то тео и раније, ал му се није дала прилика. Сад је тамо у бању упозно једну бабу, која је баш по његовом гушту и ђефту. Ту је његови година, ал је држећа и очувана. Опет ја онако затечен извалим :

-Како бабо држећа и очувана, а иде у бању ?

Баба се кисело насмејо и вели , да се у бању иде и овако, ради провода. То раду госпође, мада ова није баш права госпођа, већ мајсторица, удовица једног шнајдера. Још се баба фали, како је имо једну много млађу прилику, ал се бојо да ће она да биде много захтевна. Осто ја без речи, па у себи помислим “ баба скроз пошандрцо у ту бању. Кад сам се мало офркестијо у очају кажем :

-Пуће брука по селу, покојна мати ће се преврћати у гробу.

А баба тврдоглав и бандоглав ко и до сад:

-Марим ја за бруку и ко ће да се преврће у гробу, ја се женим и квит !

Видим ја да оде нема мрдања и да је баба баш навро да се жени.

Проклињем ја и попадију и дан кад сам бабу опремио у бању.

Мислио сам да ће он тамо да се маже блатом и да лечи крштине, а не да мота очуване бабе.

Шта ћу, присто сам да се баба жени, да га од недеље возим у варош да купи ањцуг и шешир. А шта би мого и да нисам присто, кад је баба бијо здраво загруван и фурт је било како он каже, а и сав капитал је још на њега . Брука жива, кад се по селу прочује да се баба жени, та сви има да нам се швоту. Онако бесан, питам бабу, да можда неће и сватове да прави ?!

-Само се ти шегачи и спрдај, ја ти још ништа нисам преписо, све је на моје име. Трго сам се и ујо зајезик, та ја сам му син јединац, није валда толико полудијо ?

У недељу пре подне одем код бербера да се штуцујем, он је ту један грунт од наше куће. Таман почо да ми штуцује бркове, кад у берберницу утрчи моја жена и дере се :

-Умро баба, умро баба, зло и наопако !

А мени онако наивном, истрчи :

-Како умро, а нисе ни оженијо ?

Лупијо ја, па осто жив а мој баба баш умро. Кад сам ушо у ањфор чујем сви дречу, а баба у стражњу собу лежи мртав на канабету. Мора јадан да је тео још нешто важно да ми каже, чим је ушо у стражњу собу ?

То што је тео да ми каже, одно баба са собом у гроб. Отпремисмо ми нашег бабу на онај свет, онако како приличи и како је заслужијо.

Била лепа велика сарана, а ја сам за мојим бабом здраво дреко.

Нек му је лака црна земља, Бог да му душу прости...

РЕГИСТАР ЛОКАЛНИХ РЕЧИ И ИЗРАЗА

пуст - несташан , немиран
амишан - паметан , мудар
фурт – стално
тулузина - кукурузовина
здравио - јако , снажно
уљав - бесан , срдит
диванити - причати
гњиздо – гнездо
кумрија - гугутка
дрекати - плакати
шор - сокак , улица
ђорнут – пијан
фрталъ - четврт
ављија – двориште
пркосити - ругати
дери га - туци га
фрајлица - љута папричица
јектика – туберкулоза
штудирати - размишљати
буда - киоск , трафика
апс - затвор
награјсати - надрљати , напатити
кљештати - тући
бегати - трчати
тирац - ветеринар
нашикати - напати
лебара - ракија од кукуруза
наједити - наљутити
копчати - разумети
парњак - вршњак
кретош - бела алва
аранцада - сок , оранжада
вистација - регрутација
пајтос - друг
ањфор - затворен улаз у двориште
фалинка - мана, проблем

натарош - писар
швиндловати - петљати , спрезати
астал - сто
фендераш - општински , судски извршитељ
паори - земљорадници, сељаци
фендовати - извршити принудну наплату
намештење -положај , звање
курталисати - ослободити , отрести
гуша - грло
кубура - проблем
марва - стока
укопчати - схватити
накресан - пијан
алвалук - част
кураж - храброст
муштрати - мучити , злостављати
шпалетне - застор на прозору
грунт - плац
пенџер - прозор
фиранга - завеса
утувити - запамтити , схватити
тиштити - оптерећивати , мучити
веџба - вежба
симе - име
биртија - кафана
стровалити - пасти
фалити - хвалити , величати
отоиче - мало пре , скоро
буџа - човек на положају
сиграти - играти
дудара - ракија од дудиња
крштине - крста, леђа
коледује - не спава, шета
џигорија - болест, напаст
куфер - кофер
ајзебан - аутобус
зглацнути - опоравити , дотерати
шпацирати - шетати
контати - рачунати
чловити - дубити на главу

гушт (ћефт) - по вољи , таман
шнајдер - кројач
пошандрцати - изгубити памет
офркестити - доћи к себи
ањцуг - одело
загруван - својеглав, наopak швотати - ругати
штуцовати – потшишати
чикмеже - фијока
швотати – ругати се

БЕЛЕШКА АУТОРА

Кроз ове четири кратке приче и мог сећања из детињства и младости , настојао сам да прикажем оригинални говор банатског паора из мог краја. Путем аутентичног говора банатског сељака, покушао сам да опишем мали део његових патњи и мука, током периода у коме су живеле три генерације : деда, отац , и син . Кроз различите периоде наше историје , сељак је увек имао свакаквих невоља и проблема . Ја сам у својим причама ставио акценат на оне невоље банатског паора, које су свима мање више , већ познате . Циљ ми је дакле био , да само подсетим читаоца на оно што се овој популацији , не тако давно догађало . Ми да се подсетимо , а наша деца да сазнају , како су им говорили и живели дедови и прадедови .

Мењале су се политичке структуре и политички системи , а сељаци увек пљачкани и обмањивани . Свима су била пуна уста сељака, а сви су их својски “ гулили “ до голе коже. На ово сам у својим причама, само узгред желео да укажем . Основни циљ био ми је , да на што веродостојнији начин репрезентујем аутентичан говор људи са овог локалитета . Колико сам у томе успео , оцениће свакако читаоци , а нај компетентнији ће сигурно бити паори из мог села . Себи дајем за право да закључим , да менталитет банатског сељака не произилази само из његове нарави , већ и из његовог говора . Прочитајте , уверићете се , или још боље , отиђите у једно банатско село , па сами проверите веродостојност ових и других прича о “ Лали из Баната “ .

БЕЛЕШКА О АУТОРУ

Љубинко Жарков , рођен , 7. 03. 1954. године у Идвору, општина Ковачица. Основну школу завршио у родном месту , гимназију у Ковачици , а дипломирао на Економском факултету у Београду . Извесно време радио у привреди (2 године), а од 1982. године у Служби државне безбедности (СДБ) у Панчеву .

Од 1982. године до 1999. године , ради као оперативни радник (оперативац) СДБ у Панчеву . 1999. године прелази у Београд , где ради у Одељењу за финансије Ресора државне безбедности (РДБ). Као припадник Безбедносно - информативне агенције (БИА) , пензионисан је почетком 2006. године.

Писањем се бави из хобија, до сада је углавном писао чланке , о актуелним и дневно - политичким догађајима у средини где живи и шире , у Србији .

Написао је и припремио за штампање књигу :

“ Обавештајно - информативни записи “

СТРАНИ ПЛАЋЕНИК

Запослио се Лала из Баната у Служби државне безбедности (СДБ). Прошао све потребне и непотребне провере, био политички подобан. Све карактеристике су му биле позитивне и одговарајуће, осим једне. Био Лала члан партије (СКЈ), резервни официр ЈНА, комуникативан, цењен у средини где је рођен и где живи, није кажњаван и осуђиван, потиче из сиромашне сељачке породице... Али, гле чуда, Лала завршио факултет па “ оће у УДБ – у “! Завршио Лала економски факултет, дипломирао у Београду, и уместо да се бави макро и микро економским проблемима он “ очо у ДБ”.

Лепо од Лале, решио човек да поправи квалификациону структуру у овој важној институцији (Служби). Е, то је оно што не ваља код Лале. Како он да буде школованији од начелника, заменика начелника и још којекаквих помоћника и шефова?! То баш Лали није била добра препорука, а он мислио да му је то баш најјачи адут. Са неверицом и приличном дозом одбојности примише Лалу у службу (СДБ). Није требало много времена да се Лала “искали”у једног од водећих оперативаца у Одељењу (Центру) где је радио. Познавао Лала одлично менталитет својих Банаћана, па му није било тешко да ради било које оперативне послове.

Познавао Лала много људи, људи познавали и почели да готиве и цене Лалу. Е, ту Лала наилази на велике несугласице са владајућом олигархијом у својој бази. Како то да један оперативац буде цењен и поштован од својих суграђана, кад нам је УДБ-а оставила у наслеђе, да нас народ презире и да нас се плаши? Ти рецидиви прошлости најалост, нису мимоишли ни садашњу службу у којој је Лала веома предано радио. Због свега тога , имао је Лала “кубуре”, јер шта он има да буде добар са својим људима? Има да се понаша по начелима “злогласне УДБ-е”, тј. по наређењу начелника, који најчешће ни сам није знао шта ће, па је задатке добијао из Новог Сада тј. Београда. Није начелник смео да размишља својом главом, јер у супротном, не би био начелник.

Као што начелник није имао своје мишљење, већ је све примао “одозго”, тако ни оперативци инфицирани каријеризмом, нису размишљали својом главом, већ су слепо спроводили у дело инструкције друга тј. господина начелника.

Било је неписано правило да “оперативу треба газити”, не треба јој дозволити да се опусти и да размишља својом главом. Оперативце треба увек држати под пресијом и претити им отказом, са карактеристиком која им не обећава ново запослење у догледно време.

А Лала баш решио да размишља својом главом. Неће Лала ни у једну од две наметнуте му партије (СПС, ЈУЛ), неће да незаконито прислушкује своје суграђане, иако се причало, да је то добар лек за “клемпаве уши”.

Остао Лала клемпавих ушију, па пише кривичне пријаве против белосветских и домаћих лопова, који преко чувене домаће банке и чувеног експерта те исте банке, пренесоше огроман капитал (новац) у једну острвску земљу. Лала баш – баш решио да “исправи криву Дрину”, коју још нико није исправио, а вероватно и неће.

Е, ту се Лала замерио “млогим” политичким, државним и њиховим полтронским структурама. Постао Лала озбиљан проблем полтронско-каријеристичком руководству службе. Како Лалу сломити и неутралисати, кључно је питање неспособног руководства сад?!

Већали они већали, па одлучили да Лалу прогласе “аутономашем”. Никако није ишло да Лала буде ИБ-овац, националиста, анархолиберал, клеронационалиста, а није никако одговарало ни да буде, стара класна структура. Некако, Лала аутономаш, то најбоље и најлепше звучи. Али, процењују они, то неће бити довољно да се Лала докрајчи. Мислили оно тако, мислили и смислили, да Лалу још прогласе бизнисменом!

Товио Лала у селу свиње, а бавио се и производњом конзумних јаја, бизнис не спојив са делом и ликом једног припадника ДБ-а! Да се бавио тада актуелним шверцом цигарета, бензина, алкохола, да је штицовао и преносио ван девизе, не би Лали фалила длака с главе. Могло је лепо да буде “пола пије, пола Шарцу даје” и “вук би био сит, а овце на броју”, али не вреди, Лала навро да гаји свиње и да кокошари. За оне “уносне” послове Лала није имао ни подобности ни способности, а ни одговарајућу школску спрему.

Дакле, Лала аутономаш и бизнисмен, али то није довољно да се Лала представи “Начелству” као непријатељ који делује против “уставног поретка земље”. Неки увлакач и улизица се досетио, да би “безбедносно-интересантно” било на све ово још додати: - Лала страни плаћеник -!

Није битно за коју то страну службу Лала ради и ко га плаћа, важно је појачати његову непријатељску и пропагандну активност. Кад већина опозиције у овој земљи добија “апанажу” обавештајних и других центара, зашто и Лала не би “узо који динар”?

Пошто је све лепо осмишљено, сада све то треба ставити под хитно на папир и депешом обавестити “Начелство”, о откривеном непријатељу у редовима ДБ-а!

Из “Начелства” реагују брзо и благовремено, те Лалу приводе на информативни разговор у Централи службе (РДБ). За тај важан чин, разговор са Лалом, одабрана су два “поуздана и перспективна” кадра и сва расположива аудио-видео техника.

После вишечасовног испитивања и неспретног презентовања склепаног извештаја из базе, Лала тражи материјалне доказе за тако “тешку” оптужбу и покретање дисциплинског тј. кривичног поступка.

Да би оправдали своје понашање и своју глупост, испитивачи, високи функционери РДБ-а, лупише и остадоше живи, да су морали да провере “неке приче”, које колају о Лали. Замислите, да су тада проверавали, само приче које су колале о њима и ништа више и ништа даље?!

Наравно, касније се доказало, да су проверавали сасвим погрешну причу. Приче о њима биле су много актуелније и занимљивије, и испоставило се, никад испричане. И након овог разговора остаје нерешива енигма, шта радити са Лалом?

Нема доказа за Лалину инкриминисану делатност, али му треба “стати на пут” и неутралисати његову непријатељску делатност. Није битно што то у разговору није потврђено, он је жигосан као непријатељ и тако мора да буде. Опет, Лала промућуран, лукав и искусан оперативац, треба бити опрезан са њим и наћи задовољавајуће решење. Треба наћи решење које ће задовољити Лалу што је набеђен непријатељ и тако га казнити, да сви буду задовољни?! Врашки тежак посао, да сви буду задовољни, да ли је то могуће?

Невољно и на пречац донесоше одлуку, да Лалу распореде на рад у Београду, како би био под будним оком “врсних” оперативаца РДБ-а. И поред свих глупости, на крају су сви некако(делимично), били задовољни. Дакле, Лала задовољан што се “курталисао” љигавих полтрона и каријериста, а исти задовољни, што их Лала неће ометати у реализацији прљавих послова, који ће тек касније уследити.

Добио Лала “важно намештење” у РДБ-у. Постао Лала “главни благајник” са нешто већом платом и много мање обавеза. Благајник са факултетском дипломом и са радним стажом од две деценије, то само РДБ има. Све то није било битно, Лалу је требало искомпромитовати и понизити и натерати га да сам напусти службу. Пркоси Лала свима, па и самом себи. Траћи време на благајничкој функцији, само да би доказао да му ништа не могу и да је за разлику од њих, чист као суза.

“Несаломиви” Лала дели плате и дневнице, као да је рођени благајник, чак га прозваше “Динкић”, како би му дали на важности. Прихватио је Лала и ову увреду, како би показао да га ништа не може понизити и сломити. Прорадио код Лале понос и инат, па то ти је.

Мало по мало, Лала напредовао, чак је и неколико пута награђиван за “натпросечно ангажовање и постигнуте изузетне резултате”.

Аванзовао Лала и постао виши стручни сарадник за план и анализу. Сад су Лали доступни сви трошкови БИА, сад је Лала спознао, где се и како немилице троше паре из државне касе “буџета”.

Није Лала баш био подобан за ове послове, али другог избора нису имали, кад Лала има и школу и искуство, а ради без компјутера и одговарајућег програма. Шта ће Лали компјутер, кад он може и “пешке” да рачуна?

Прави Лала планове, води и контролише трошкове и чуди се докле људска машта и похлепа иде у трошењу народних пара. Што се Лала више чудио, они су све више трошили, јели, пили и путовали. Свега је ту било, сачувај Боже! Веровали или не, један бивши “поглавар” БИА-е, намеравао је да изгради и остави у аманет ни мање ни више, већ олимпијски базен! Зашто је од тога напрасно одустао, то само “поглавар” зна.

Због тог фамозног базена, многи припадници БИА-е су оптужени за “одавање службене тајне”, а међу њима и Лала. Да ли може да замислите, базен “објекат од посебног друштвеног значаја и интереса”?! На сву срећу овог убогог народа, базен није изграђен, али је зато БИА “опасана” којекаквим бодљама и шиљцима, на шта би јој позавидели многи светски чувани затвори или логори.

Дође и тај дан, оде наш Лала у пензију, колеге га лепо испратише, као да до пре коју годину нису од њега зазирали као “опасног државног непријатеља”. Његови прогонитељи сад се лагодно башкаре, на високим функцијама у БИА.

Решио Лала да док је “ бистрог ума и здраве памети”, понешто и забележи, тек толико да се зна и да се не заборави. Верујте на реч, много тога је прошао, видео, научио и зна Лала, биће ту још којекаквих ДБ-овских пикантерија!

ЉУБИНКО ЖАРКОВ

С В И Њ О К О Љ

Стиго 29. новембар, забелијо први снег, а по Банату почело клање свиња.

Закло Лала четир мангуљице све од по 150 кила. Скупило се у ављију друштво пре сванућа, јер за фруштук мора да биде кожуре и цигерице. У Лалиној ављији све сија од четир ватре упаљене суве сламе, са којом се прљиду свиње. Искре упаљене сламе лете по ављији, а осећа се мирис спржени свињски чекиња. Пера касапин и његови помагачи греју се што ватром, што вареном ракијом. Кад ватра утине, оста четир црне гомиле да се пушу на земљи. Мирис опрљене и печене кожуре шири се по целом комшилуку.

Све је код Лале било организовано и сви су имали своја задужења. Једни су поливали свиње водом, други ножом стругали прљевину, трећи шапуринама прали главе и папке, нико оде није седијо бадава. Почело је да свањива, а заклане мангуљице се у Лалиној ављији жуту ко дукат. Устају сањива крмељива деца и журу да пољубу у гузицу свињу, како би за узврат добили да глабаду свињски реп. Они мањи тражу по ављији скинуте нагореле папке, да пишкиду у њи, јер се причало, да ондак неће да се упишкиду у кревет?! А највећа дечија радост је била, да дуву у свињски кракарац и бешику, то је било право задовољство, које деца фурт памту.

Газдарица у фуруну испекла лебац, а попушка се пуши и мами својим мирисом. Већ се разданило, касапин поче да љушти кожуру испод стомака свиње, жуту ко лимун и меку ко памук. Соли се још врућа кожура, завија ко цигара и је са фришким лебом. Они што шуриду свиње, не знаду какви је то гушт, јести танку и мекану кожуру опрљену сувом сламом.

Осам свињски полутки је већ опрано и расклаћено и чека на даљу обраду. А у кујни на шпорет од черпића, цврчи црна и бела цигерица и по који комад фришке сланине. Касапин и његови антлогори по прилично повукли варене и ладне лебаре, па сад једу печену цигерицу само пршти. Лала се завуко у комарник, па натегачом из бурета претаче француз, од кога бриду уши и црвену образи. Ваља се после кожуре и цигерице све то залити, црвеним ко крв французом. Газдарица већ очистила црева за кобасице, опрала и припремила бакрач за чварке, а мајстори онако масни и гарави, не знаду шта је доста, дал вина ил мекане цигерице? Мајстор Пера пожурује своје

антлогоре, јер до подне треба да направу још и цеге, беле кобасице, црне кобасице и крвавице. По подне треба да се топи маст и да се цеду чварци. Све то треба брзо урадити, јер увече долазу гости на вечеру. Лала уважен и стојећи домаћин, па позво много гостију. На шпорет се већ увелико крчка, црвен и масан паприкаш. Биће довољно паприкаша за госте, а и да се понесе по комшилуку, какав је ред и обичај. У рерну се печу кобасице и месо прошарано сланином. Код комшинице Персе печу се салчићи и крофне. Таман је отопљен последњи бакрач чварака, исцеђено два велика чабра масти, а гости почели да долазиду. Брат брату, дошло је преко двајес гостију, што мушки глава, што жена и деца. Пре вечере служи се лебара и дудара, било је и комовице, ал се она више користила ко лек против грознице и ватре. После вечере, зна се, точи се француз у неконтролисаним количинама. Било је ту још и слатког вина и кракера, за жене и децу. Сви гости код Лале мора да биду сити и пити, ту нема да се шкомрчи и врда.

Очло је ту, да не лажем, скоро полак свиње и неколко метера кобасица, а француза, ко зна колко?

Нешто доцније стиго и рамуникаш Лаза, па се из свег гласа заори : - Четр коња дебела.....

Било је ту много бећараца и певавања, а стрефијо се и један мали фелер. Теча Јоца, здраво пргав кад се нашика, пробушијо Лази рамунику јел овај није знао да трефи његову песму: - Сунце жеже, запара је љута...

Залепили некако Лази рамунику, па наставили до зоре, све док се цеге и беле кобасице нису оладиле и могле да густиру.

Фруштуковали гости цеге и беле кобасице, па куд који. Здравомного се код Лале појело и попило ту ноћ, а он баш за све то и немари.

Онако шеретски вели:- има се, може се!

Тако је то Лала радијо сваке године, сваког 29. новембра, све док нас није стрефила та “транзиција”. Од тад Лала не може да дође себи и да се офркести.

Нема Лала више мангуљица, почо и он да шури свиње, нема више кожуре, нема француза, а нема више ни гостију. Шта се то одједаред догодило?

Много забринут и забуњен посто Лала, па се у чуду пита:

- Та шта ћемо да јемо, кад уђемо у ту Јевропу?!

Свако од нас кад пређе одређену старосну границу (50-60 год.), хтео не хтео, почиње да се присећа лепих тренутака из свог детињства и своје ране младости.

За мене је као дечака остао упечатљив догађај, свињокољ и све оно у вези овог лепог традиционалног сеоског обичаја.

По неписаном правилу, сваке године готово у исто време, клале су се свиње, а ми деца смо жељно исчекивали тај тренутак, попут Божића, Ускрса и других сеоских прослава. Клање свиња у мом селу је било више од обичног догађаја, то је био устаљен обичај, то је била фешта.

За сиромашног паора клање две свиње значило је његов успех у животу и раду, његов опстанак и егзистенцију. Они богати са 4-5 закланих свиња, доказивали су свој престиж и богатство.

Све у свему, свињокољ је у Банату, па и шире у Војводини, био дугогодишња традиција и обичај, који се памте и незаборављају. Ја сам кроз говор и радњу покушао да дочарам само једну малу секвенцу, овог некада важног и великог догађаја.

Љубинко Жарков

РЕГИСТАР ЛОКАЛНИХ РЕЧИ И ИЗРАЗА

мангуљица - домаћа раса свиља
ављија – двориште
фруштук – доручак
кожура – свињска кожа очишћена жаром – ватром
прљити – сагоревати сламом или брениером
прљевина – сагорела свињска длака и прљавштина
шапурина – шапурика, чокањ
кракарац – мехур, црево од мушке свиње
фурт – стално, увек
фуруна – зидана сеоска пећ
лебац – домаћи хлеб
попушка – испупчење на домаћем хлебу
касапин – месар
гушт – задовољство, мерак
фришак – свеж, тазе
кујна – кухиња
черпић – земљана опека
антлогори – помоћни радници
комарник – шпајз, остава
лебара – ракија од кукуруза
натегача – натеза од тикве за вино
француз – сорта грожђа, вино
бакрач – тучани казан за топљење чварака, масти
цега – шваргла, цигерњача
стојећи – имућан, богат
салчићи – колачи од свињског сала
дудара – ракија од дудиња
ватра – телесна температура
кракер – врста сока
шкомрчи – устеже, штеди, цицијаши
рамуникаш – хармоникаш
густирати – пробати, дегустирати
фелер – проблем, мана, незгода
офркестити – осветити се, доћи к себи

ЖИКА И МИКА

Састала се два бивша партијска друга, Жика и Мика, после готово две деценије. И гле случајности и чуда, да човек не поверује, на литургији у једној варошкој цркви!

Бог зна како се поздравише, а Мика изненеђен што друга Жику види у цркви, пренеражено упита:

- Јел богати Жико, откуда ти некрштен у цркви?

Жика као мало изненађен, зачуђено одговара:

- Какво ти је то питање Мико, не мислиш ваљда да некрштен долазим у цркву? Шта ти пада на памет?

Мика као да је једва дочекао овај тренутак, да Жики “истресе” све шта има:

- Колико се ја сећам, друже Жико, ти мене оно 70-тих година избаци из Партије (СКЈ), јер сам у цркви крстио сина Марка. Причао си да је то не спојиво са ликом члана Партије, да деструктивно делујем на остале чланове, а нарочито на омладину. Такође си причао, да је црква реакционарна и антикомунистичка. А шта сад, друг Жика у цркви? Да те можда нису крстили тамо у Кумровцу, кад си похађао високе партијске школе, или на Брионима, кад си са високим партијским руководством посетио врховног “Поглавара”? Да те није можда он крстио?!

Жика затечен оваком Микином беседом, почео да се правда:

- Знаш Мико, мене је моја покојна баба Зора, кад сам био мали, у селу кришом крстила. То чак нису знали ни мој отац и мајка, који су тада као што знаш, били Скојевци. Ја сам знаш, то заправо увек осећао, нећеш да верујеш, али сам у срцу и души осећао, да сам крштен.

Мика сад већ видно испровоциран настави још жешће:

- Имала је бога ми, среће твоја баба Зора, што у оно време кад си мене избацио из Партије, ниси “осетио” да те је крстила.

Одговарала би баба Зора, што је малолетног Жику крстила мимо његове воље, избацио би ти њу из АФЖ-а! А да су то тек знали они, што те поставише за партијског секретара, баба Зора би на “преки

суд”. Видим Жико познајеш обичаје, знаш чак и да се прекрстиш, да нисте тамо у Кумровцу имали и веронауку?

Жика сав зацрвенео, почео да муца и да се још више упетљава:

- Знаш Мико, ја сам тамо у Кумровцу био по задатку.

Мика као да је очекивао баш овакав одговор, па се надовеже:

- Да те тамо можда није послала баба Зора, или прота Живанко?

Колико се ја сећам, сам си себе предложио да идеш у ту школу.

Додуше, имао си тад завршену само средњу школу, па ти је још фалила диплома “престижног” кумровачког универзитета.

Жика некако изусти, да је он тамо био по задатку Партије, а не зато што је он то желео.

Мика се још више ражестио, па настави да “креше” Жики:

- А бре Жико, ти стално нешто радиш по нечијем задатку. По задатку Партије си био у Кумровцу, мене си избацио из Партије по задатку, мора да си и верник постао по задатку?! Ништа ти друже Жико ниси радио мимо задатка и својом главом, увек си певао како други свирају. Да ми је само знати, шта си наумио кад си ушао у цркву, колико чујем, чак си и у црквеном одбору? Боже, да се прекрстиш, друг Жика из комитета у црквеном одбору. Да можда нећеш да се кандидујеш за председника општине? Да сам у оно време знао, да ћеш ти бити у црквеном одбору, сина никада не би крстио. Због вас које су бабе и прабабе “конспиративно” крстиле, људи сад беже из цркве, друже Жико!

Жика се мало консолидовао, па се одважи и смирено каже:

- Не претеруј Мико, ми желимо да нашим ауторитетом помогнемо, да црква заузме место које јој припада у друштву. У осталом, времена се мењају, све се мења, што се и ми људи не би мењали?

Е, овде Мика са мераком сачека друга Жику:

- Баш и ја то кажем друже Жико, што се ми не би мењали, а не само да пресвлачимо одела и све тако док нас, односно вас, убога раја не најури усраном мотком. Ви се брате не мењате, као духови сте, свуда вас има, ама докле?!

И још што шта Мика хтеде да каже другу Жики, кад наиђе прота Милован, а Жика са великим олакшањем промрмља:

- Извини Мико, морам да са господином протом договорим, крштење једног полицијског генерала и његове деце.

Мика још добаци и упозори друга Жику:

- Друже Жико, провери да можда и господина генерала није крстила покојна баба?!

Још нешто Мика помисли у себи: “Кад су сахранили и упропастили Партију од које су све добили, шта ће тек са црквом? Не дај Боже да буде оно, какви верници, таква црква, таква црква, таква држава”. Мика онако изнервиран сусретом и разговором са својим бившим партијским другом, настави да прича сам са собом:

- Сачувај нас Боже, верника као што је друг Жика, кога је баба “инкогнито” крстила, и тазе крштених генерала. Ишао би тај друг Жика по “задатку” и у Ватикан и у цамију, само да би остао на положају, закључи Мика, нешто у себи опсова и оде главом без обзира.

Кад је оно 70-тих година Мика избачен из Партије, мислио је да се за навек отарасио “комуњара”. Ни сањао није да ће те исте “комуњаре” васкрснути баш у цркви, због које је и избачен из Партије.

У очајању и бесу, Мика се помоли Богу и гласно узвикну:

- Сачувај Боже нас и нашу цркву од оваквих (не)верника!!!

ЉУБИНКО ЖАРКОВ

МИЋКО

Пожелео Мићко да аванзује у Ресору државне безбедности (РДБ).

Дојадило му да се бави периферним стварима, оперативном техником, аналитиком и сличним пословима. Оперативац није био, па нема смисла да то буде сад, у поодмаклим годинама. Пошто је у Начелству РДБ имао добре рођачко-пријатељске везе, кад су РДБ-ом владала два полицијска генерала, Рале и Ница, пожели Мићко, ни мање ни више, већ да буде начелник неког Центра РДБ, али ту негде близу, на домак Београду.

Предложи теча Ници, жељу да буде начелник Центра РДБ у Панчеву. Дакле, близу је, а Центар није велик, па Мићко може да се кали на функцији начелника. Није битно што Мићко нема оперативног искуства, што не познаје средину и људе у овом крају, важно је да је послушан и да је члан једне од две партије СПС-ЈУЛ. Научиће Мићко да начелникује, само треба пажљиво да слуша савете и инструкције тзв. “бањичког колегијума” тј. Начелства. А Мићко првокласни материјал за “клесанье” будућег начелника. Плашљив, послушан, па као добар студент, седи у првој клупи и стално нешто запиткује професора. Не би теча могао много да помогне Мићку, да он није био добар и послушан ђак.

Наравно, на функцији начелника Мићко ради оно што зна, слуша туђе разговоре, коригује их, преноси на папир и директно носи течу на “брду” (Бањици). Сад су код Мићка и оперативци манипуланти. Ко је знао боље да “манипулише”, тај је Мићку био дражи и бољи. Те “манипулаторе” Мићко награђује, коришћењем службених аутомобила у приватне сврхе. Сад је Мићку већ лакше, око себе има пар полтрона и може да крене у обрачун са “непослушним” оперативцима. У тој хајци и лову, а Мићко је био страствени ловац, привремено га омело НАТО бомбардовање.

Заборави сад Мићко све, гледа само како своју главу да сачува. На знак сирене, главом без обзира, лети Мићко са трећег спрата у подрум. Предострожности ради, опскрбио се и опасао са две гас маске, за остале га није брига. Али у Мићка велики страх, а и проценио је да подрум није баш сигуран од евентуалног бомбардовања. Одлучи, сам или уз сугестију “одозго”, да брже боље

измести Центар на сигурније место. Преко ноћи ДБ-овци кукавички напустише град, побегоше главом без обзира на двадесет километара удаљену свињску фарму.

Утече ДБ-овци први из града, оставише жене и децу да се сналазе како знају и умеју. Жене морају да поштују тзв. “радну обавезу”, а они који треба да штите уставни поредак, крију се све са свињама 20 км. од града.

А Мићко дете из града, није научио на свиње, смрад, буве и све оно што иде уз фарму. Онако нежном и свиленом било му је јако тешко, али страх у њему надвладала је и смрад и буве и спавање на поду. Тек је Мићко мислио да је утекао НАТО-у, адаптирао се свим мирисима, кад неко рече, да су у хангару крај његове базе, дислоцирани тенкови. Зло и наопако, “унередио” се Мићко, па не зна ни где ће ни шта ће. Уствари знао је, да што пре и што даље треба да побегне од тенкова, који су просто мамили НАТО авионе. Уз помоћ неких “симпатизера” Службе, Мићко смести свој “ратни штаб” и “љуту” оперативу у просторије једне Основне школе.

Чудили се мештани, смејала се деца, шта ови људи (чике) овде раде, без оружја и униформи. Чудио се и део разумне оперативе и питао се, шта то начелник Мићко и његов “ратни штаб”, смерају?

Након пар дана проведених у “изгнанству”, нађе се неко паметан да каже Мићку, да он није требало да бежи из града, већ само да се дислоцира из зграде СУП-а!

Требао је да у граду прилагоди рад Центра, новонасталој ситуацији. Враћа се Мићко са својим “Солунцима” назад у град и на новој локацији. Непријатељу је завао траг, сачувао оперативу од шуге и других заразних болести, па је коначно могао да настави рад у ратним условима, у пуном саставу, без губитака. Окуражио се мало Мићко, па сад почео да тренира строгаћу и наставио започето, обрачун са непослушним оперативцима. Неко му рече, да су ратни услови, и да он има широка овлашћења. У складу са таквим овлашћењима почео Мићко немилице да кажњава, а бога ми и да омаловажава “неподобне”. Не дозвољава Мићко да његовог “Вођу”, нико учи шта треба да ради, а “Вођа” је баш због тога, у проблемима до гуше.

Заврши се и то бесмислено бомбардовање. Мићко подноси теча Ници ратни извештај и жали се на појединце, који су опструисали његов ратни план. Мићко открио непријатеље у сопственим редовима! Са “брда” стиже подршка и зелено светло, да се Мићко свим расположивим средствима супротстави непријатељу.

Наравно, не може Мићко сам против “жилавог” непријатеља, па он ту несебично ангажује своје “јуришнике” (манипулаторе).

Манипулисали они тако, па изманипулисали и склепали за течу некакву информацију о непријатељској делатности двојце оперативаца. Кад ове докрајчи, остали ће бити мирни ко бубице, закључује Мићко. Невешт био Мићко, па и његови помагачи, склепали извештај, који теча није могао да “дешифрује” уз помоћ водећих експерата у РДБ. Пошто теча није могао да одгонетне у чему је непријатељска делатност двојце оперативаца, а није желео да разочара Мићка и његове сателите, наврат нанос, распоређује оперативце у Београд. Нашао теча решење, да сви буду задовољни? Оперативци задовољни што су само набеђени непријатељи и што су се спасли Мићка и његових полтрона. Опет Мићко задовољан, јер је најурио “кртице” из својих редова.

Коначно су Мићку биле одрешене руке, сад је могао мирно и безбрижно да “начелникује”. За изузетне заслуге током НАТО бомбардовања и успешног откривања и пресецања непријатељске делатности у сопственим редовима, Мићко бива награђен и постављен за начелника једне престижне Управе РДБ у Београду. Остварио је Мићко свој сан, да и он буде начелник неке Управе у Београду.

Убрзо потом десио се фамозни 5. октобар 2000. године, или боље речено, догодио се народ. А Мићко у великом страху, за губитком тек стечене функције, наређује оперативи, “пушке на готовс и метак у цеви”! Шалио се мало Мићко, вероватно је хтео да изиграва Дон Кихота? Ако се исти тог дана није шалио, онда је он луд и зрео за посматрање.

Чак су и контравезни Легија и његова јединица схватили, да се сопственом народу у оноликом броју, ништа не може, па су отказали послушност и “Вођи” и Ралету и Ници.

После пар дана, смириле се некако страсти, руководство РДБ, а међу њима и Мићко, изађоше из својих јазбина и настављају по старом, као да се ништа није догодило. Разним мешетарењима и кадровским комбинаторикама и заврзламама, врх РДБ настоји да сачува своје кадрове и у томе у највећој мери и успева. Ту негде на високом положају опста и Мићко, све до пензионисања. И, потврдило се оно: - Све је исто, само Њега нема !

Високом (огромном) пензијом за наше услове, Мићко је опет награђен за све оно што је чинио и што је намеравао да чини. Као и многи бивши начелници ДБ-а и Мићко се сигурно није “помирио” и

одао пензионерским активностима, већ се бави још неком “уносном” делатношћу?!

Свакако је занимљиво и није на одмет, да неко надлежан и обавештен провери:

- Чиме се то сада баве бивши начелници ДБ-а ?!

Можда то могу да ураде два Мићкова “јуришника” , Жућко и Трајче, који су сада на значајним и високим положајима у БИА ?

ЉУБИНКО ЖАРКОВ

ДУЖНИЧКО – ПОВЕРИЛАЧКИ ЈАДИ МИЛА ЂУКАНОВИЋА

Да се подсетимо:

Амбасадор СР Немачке у Београду, господин Курт Леонбергер, се дана, 12.04.2004.године, на други дан Ускрса, после посете Дубровнику, обрео у Црној Гори.

Намера му је како каже била, да Црногорцима и Ђукановићу “скреше” све што му је на уму и што мисли о њима. А шта је то господин Амбасадор желео да “скреше” Црногорцима тј. М. Ђукановићу?

Господин Леонбергер је категорички изјавио, да уопште нема разумевања према сецесионистичкој политици Ц. Горе. Да је Ц. Гора “мафијашка средина” и да је то опште познато не само у Европи, већ и у целом свету. У Ц. Гори је на власти “клика из Милошевићевог времена и крила”, а Ђукановићу предлаже да у Костарики, коју ускоро треба да посети, затражи политички азил, пошто ће га европски судови ускоро тражити, као великог организатора шверца. Господин Амбасадор даље каже, да неку независност Ц. Горе “нема ко да финансира”, мада се у Подгорици гаји велика нада, да ће њихову тежњу ка независношћу подржати и финансирати САД. Истовремено упозорава и подсећа црногорску власт, да Американци овако нешто чине у скромним размерама, можда и недовољним, а да за узврат траже превише противуслуга! То се становништву Ц. Горе свакако не би свидело, закључује немачки Амбасадор.

Да ли су упозорења господина Амбасадора, након црногорског признавања Косова, била оправдана и да ли ће Милова “противуслуга” Американцима, још више продубити јаз и незадовољство међу становништвом Ц. Горе, остаје да се види.

30.10.2008.god.

СРПСКО ПИТАЊЕ

(у очима Запада – 1988.год.)

Српско питање у Југославији (СФРЈ) се сада поново поставља, јер се сматра да за то постоје историјски разлози дуготрајног запостављања српског народа од стране Тита.

Срби су за Запад (Европу) увек били непредвидиви и непоуздани, док су им се Словенци и Хрвати, иако потцењивани од Германа, увек приклањали. Без обзира каква политика Запада била, Словенци и Хрвати ће им увек бити наклоњени.

Срби су међутим, балкански сумњичави према Западу и католичанству, док им протестантизам углавном није познат. Они се у својим тешкоћама неће окренути Западу, већ самим себи, па макар их то водило у хаос и незнађе. Да је којим случајем Русија економски снажнија и либералнија, што се може десити за деценију-две, Срби би се пре њој окренули. Срби су склони недисциплини, емоцијама, екстремима и освети. Њихов поглед на свет у односу на рецимо Словенију, сасвим је другачији. Срби и Словенци су два света, две цивилизације, које би евентуално могла да уједини једино економија, а не политика и идеологија. Запад се на изванредан начин прибојава велике и јаке Србије. Србија је највећа и најбројнија, а ако би својом снагом и доминирала у Југославији, то за Запад никако не би било добро, јер је иста “непредвидива и непоуздана”.

Србија за Запад никада неће бити добра, ни демократска ни аутократска, увек ће им бити неприхватљива. Гарант слабе Србије за Запад су тренутно, аутономне покрајине Војводина и Косово, које је перманентно држе нејединственом и слабом. Запад не разуме шта Косово значи Србима, а тиме ни Словенци и Хрвати. Они то наслућују, али им не смета да Србија саму себе сатири својим проблемима. Нико на Западу не жели слабу Југославију, али нико такође не жели ни јаку Србију. Проблем Војводине у Србији не би смео да буде тако велик, као проблем са косовским политичарима, који пре свега морају да удовоље својим сународницима Албанцима, затим Србима са Косова и Београду, а све је то вражји тешко. У Војводини не постоји такво кршење закона и анархија, као на Косову. Војвођанска бирократија је на “врату” народа, али није национална, већ ананационална, чак против свог народа. На Косову

постоји албански или српски бирократа и ту треба створити ненационалног полицајца, судију, лекара и сл.

Све у свему, Срби остају антизападно оријентисани и због њиховог тзв. “византизма”, не треба им сувише веровати. Добро је да тренутно у Југославији постоји солидна антисрпска коалиција, која ће успешно блокирати даље јачање Србије. Југославију тренутно дестабилизују Срби, а не Албанци и Словенци. Словенци чак шта више, јачају Југославију својим демократским тежњама и требало би самим тим да имају далеко јачи и већи утицај у Југославији.

Господо са Запада, да ли је данас након 20 година и свега оног што сте јој учинили (санкције, бомбардовање и др.), Србија “европејска и предвидива”, или је можда потребно још толико времена “дисциплиновања и преваспитавања”, како би иста била по Вашој вољи и мери?!

31.10.2008.god.

ДРУГИ О НАМА (“дефектан народ”)

Почетком 90-тих година прошлог века, неки западни политичари (дипломате) су тврдили, да је Србија сама изабрала изолацију и да мора да поднесе цену тога. Нажалост, цену тога трпи и српски народ, који је изабрао и трпи такву власт.

Јединствена оцена на Западу је била, да је Слободан Милошевић највећи извор конфронтације у СФРЈ и да је управо он, својом политиком највише допринео стварању словеначког и хрватског сепаратизма. Његова политика не припада Европи, већ је то по њима некакво “азијско надмудривање”.

Све више постаје јасно, да Словенија па и Хрватска, не могу опстати заједно у једној држави са Србијом. Србија ће по свему судећи остати сама, напуштена од свих и имаће огромне проблеме са Албанцима. Ипак, изгледа да “дефект” није само у Милошевићу, мада је у њему највећи, већ и у самом српском народу. Научен да је велик, страдалачки, митолошки народ, са историјом какву нико нема, са врло искључивом традицијом и црквом, српски народ ће у савременом свету само наилазити на зид. Српски народ се мора задовољити са оним што јесте, а не са оним што мисли да јесте. То је један мали народ коме недостаје мудрости, који има бурну прошлост, трагичан због сопствених подела, коме је највећа несрећа долазила од лоших вођа и њихових послушника. Народ у којем се не цени квалитет, већ полтронство, не припада Европи, већ Балкану. Србима треба помоћи, пошто ће угрожавати мир у овом делу света, не због њих самих, већ због других око њих.

Након свега што су тада говорили о нама, сада 2008. године се намећу нека врло важна питања:

1. Господо са Запада, да ли ће Срби зарад уласка у ту Вашу Европску унију, морати поред свега осталог, да се одрекну и своје историје, традиције и цркве?
2. Да ли је уопште могуће срушити тај Ваш зид, којим одвајате Балкан од Европе?
3. Није ли највећи проблем Србима управо тај, што су Срби тј. православци?!

01.11.2008.god.

НАЦИОНАЛНО – ПРАВОСЛАВНИ СРБИ

Да су западни медији, западна дипломатија и политика, нападали и критиковали Слободана Милошевића и његову политику из свих могућих и немогућих оруђа, свима нам је добро познато. А да су остали лидери српских политичких странака “торпедовани” од стране истих и поред љубазних и куртоазних позива на пријеме и коктели, покушаћемо да презентујемо кроз десетогодишњу (1989.-1999.г.) ретроспективу напада и критика западних представника, на српску политичку елиту – опозицију.

1989.године у Удружењу књижевника Србије одржана је трибина о тзв. “србофобији”. Наведена трибина пропраћена је од стране западних дипломата следећим коментаром:

- Добро је да се интелигенција у Србији отворено супротставља Милошевићу и да је дошао крај њеног ћутања. Међутим, превише се кука над судбином Срба, како у прошлости, тако и сада.

Исте те године (1989.г.) амерички Конзул у Београду, Рајансон изјављује:

- Срби су фашисти који не поштују права других и хоће да доминирају Југославијом, а ако им то не успе, хоће да је униште.

Пред парламентарне изборе у Србији крајем 1990.г. западни медији и дипломате, највеће шансе дају Вуку Драшковићу (СПО), иако нису како кажу, одушевљени његовим програмом. За лидера СПО В. Драшковића кажу, да је непредвидив и сувише поносан, он је по њима “прави национално убеђен Србин”, док је С. Милошевић само подилазио национу из личних интереса, па национално није толико опасан, колико Вук Драшковић.

Маја месеца 1991.г. један западни дипломата се жали, како је веома тешко код Срба наћи одговарајућег партнера за разговор. Каже, да се унапред може знати шта ће се чути и да сви говоре готово исто. За њега су српски опозиционари исти као и Милошевић, ако не и гори. За Милошевића се барем зна какву политику води, док би опозиција донела само привремену неизвесност.

- Ако би којим случајем и Вук Драшковић дошао на власт у Србији, и он би изазвао рат, каже овај дипломата.

1992. године Запад оштро критикује став Драгољуба Мићуновића, јер он “и прихвата и неприхвата” Венсов план. Тако да га могу

подржати “и једни и други”, а то је најопаснији политичар, опаснији од Милошевића. Мићуновић није на власти и не воли толико власт, да би био спреман на компромис, а пошто није на власти не може је ни изгубити.

Једна мешовита опозициона делегација (ДС и СПО) је 1992. године посетила СР Немачку. Ево како су њени дипломатски представници из Београда, обавестили своју централу о тој делегацији:

- Овим политичарима не треба попустити, пошто су они можда и гори од владајуће партије (СПС). Они остављају добар утисак само зато што нису из Милошевићевог табора, али су националисти и пред светом штите боље српске интересе, а тиме могу и да обману свет, да у Србији има и другачијих струјања.

Након разговора са В. Драшковићем један дипломата каже, да је он “духовит и симпатичан”, али да није за политичара. Драшковић је по истом, националан, емотиван, импулсиван, човек заноса а не реалности, а све то није својствено добром политичару. Исти дипломата за Д. Мићуновића каже, да је неодлучан, преопрезан, а да одлуке доноси касно и половично. Добрици Ћосићу замере што је велики националиста, као и учешће у креирању и изradi “Меморандума”, који се сматра као српски “прагрех”.

- Опозиција у Србији је превише национална и православна, она не схвата шта су норме европске цивилизације, закључује овај дипломата.

Немачки политичар, Петер Глотз, августа месеца 1993.г. враћа се из Србије веома разочаран. Каже да су га сви саговорници разочарали, како они из владајуће странке, тако и они из опозиције. Констатује, да опозиција у Србији није “права”, она је националистичка, несложна и није се јасно дистанцирала од рата.

Почетком 1995.г. запажа се и истиче, велики успон Демократске странке (ДС) и њеног лидера Зорана Ћинђића, кога су западне Амбасаде до сада игнорисале, сматрајући да је и његова политика националистичка.

Августа месеца 1996.г. имамо један коментар који гласи:

- Западу тренутно не одговара пад Милошевића, док се не доврши посао око Босне и у опште мира. Драшковић, Ћинђић или Коштуница у овом тренутку не би били у стању да контролишу војску, полицију, медије и тајну полицију.

Уочи избора 1997.г. констатује се, да опозиција у Србији нема јасан, или објављен концепт о Косову, Хагу, мањинама, економији, а то је већ давно морало бити презентовано јавности. В. Драшковићу се

оштро замера, што у предизборној кампањи изјављује, да је обезбедио помоћ Запада, да ће кредити “тећи” Србијом, као и националистички тонови и играње на националну карту.

Одлука В. Драшковића (СПО) да 1999.г. уђе у савезну владу, наишла је на жестоку критику и осуду западних дописника и дипломата:

- Ово је велика компромитација за СПО, односно наставак исте, а за власт покушај исказивања своје ширине. Али, В. Драшковић је “погрешан коњ за трку”, јер он према Западу нема више ни протоколарних контаката, нити угледа. Његов став према Косову, пун реторике и демагогије, спустио га је са пиједестала конструктивног саговорника. Његов непотизам и његова власт у Београду, показала се неефикасном и невизионарском. Његова партија (СПО) је он, као што је то случај код С. Милошевића.

На основу свега изнетог, дајем себи за право да закључим, да у Србији до 1999.г. није било политичара “по вољи и укусу” Запада, јер су сви они били “превише национални и православни”.

Пошто већина ових политичких лидера и данас егзистира на политичкој позорници Србије, намеће ми се питање, да ли су они можда данас “по укусу” Запада, или су за њих и даље неприхватљиви?

03.11.2008.god.

СРБИЈА ПО МЕРИ

Почетком 1992.године, након признавања Хрватске и Словеније, дипломатски представници западних земаља у Београду одушевљено изјављују, да се Србија полако, али сигурно своди на “праву меру”. Наравно, за њих све ово још није готово, али кад буде, онда против Србије нико неће имати ништа, без обзира ко у њој влада. Тада ни Милошевић неће бити од сметње, неће бити ни важно колико ће његов режим бити по вољи Срба. То ће бити искључиво “српска ствар”. Једино ће бити важно понашање према Албанцима и Мађарима, а осталима (?) за сада не.

Важно је да Милошевић не влада Хрватима и Словенцима, а војска ће и њега “појести”. Он ће нестати у унутрашњим српским обрачунима, а Срби нека се у свом лонцу “кувају” како знају и умеју. За сада тзв. “мађарско питање” треба да причека, јер ће тзв. “албанско питање”, ускоро доћи до врхунца. Срби ће поново упасти у замку и поново ће због своје безкомпромисности изгубити и “четврти рат”. Мора бити “како се тражи”, јесте да је то велики пораз у односу на “мегаломанију”, која је била присутна код Милошевића и Срба, али то Срби морају да схвате и прихвате, кажу дипломате. Ако Срби сами схвате да су поражени, боље је за њих, јер им деценијама неће пасти на памет, да угрожавају своје суседе.

На основу свега онога што је тада изнето, сада се намеће веома важно питање:

Ако сте господо са запада решили тзв. “албанско питање”, бомбардовањем и признавањем независности ове српске јужне покрајине, какав сценариј треба очекивати у решавању тзв. “мађарског питања” тј. питања друге српске покрајине – Војводине?!

18.11.2008.god.

РЕФОРМАТОРИ

У бившој Југославији (СФРЈ) није био познат процентуални однос између верских заједница, пошто је црквама било забрањено да врше испитивања, а власти то од рата (1945.г.) нису чиниле. Према неким проценама, православље је чинило више од половине (50%) становништва Југославије и то је национална вера, док су католичанство и ислам ненационалног карактера. Отуда вредности Српске православне цркве (СПЦ) представљају, националне вредности не само за вернике, већ и за оне неверујуће (атеисте). СПЦ је стуб националне културе, историје и традиције. Њене вредности и симболи, а и личности су од огромног значаја за сваког Србина. Патријарх Павле је постао национална институција због своје честитости, толеранције, мудрости и старости. Када су српски комунисти у прошлости хтели или морали да доказују своју анационалност, онда су кињили и блатили своју цркву, а када су држали до свог националног идентитета, били су далеко толерентнији према истој.

Да ли је могуће да сада у XXI веку неке смета СПЦ и њен Патријарх Павле, који се свесрдно залажу за очување Косова и Метохије, опстанак српског живља и очување српских цркава и манастира у овој јужној српској покрајини?

Шта то желе поједини тзв. “реформатори”, самозвани црквени аналитичари и поједине похлепне Владике? Да ли то они можда желе да мењају нашу цркву? Е, да би то учинили господо, мора да мењате цео српски народ, а то вам он свакако неће дозволити! Ваше “наручене” реформе неће проћи у Србији, српском народу и српској цркви!

Боже, помози им да схвате да су у заблуди и на погрешном путу, па звао се он и “пут у Европу”.

20.11.2008.god.

СРБЕ У ХАГ

За водеће чланице Европске унује (ЕУ), пред чијим “блиндираним” вратима наши властодршци нестрпљиво чекају, Срби су “прљави и зли Византинци”, а Србија “непредвидива и неприхватљива”. Али ту није крај понижавања и блаћења једног народа. Посредством комичног-мапетовског хашког Трибунала, Србе треба представити и као ратне злочинце и као геноцидни народ. А да је све то текло по унапред осмишљеном сценарију, недвосмислено потврђују поједини коментари западних дипломата у Београду, са почетка 90-тих година XX века, док су ратна збивања у бившој СФРЈ још трајала тј. тек почела.

Један немачки дипломата почетком 1992.г. изјављује, да људима као што је С. Милошевић, треба међународно судити због злочина, а потпуно је сигуран, да овакве Србе неће мимоићи Хаг.

Јула месеца 1992.г. један дипломата обавештава своју Централну о стању и догађајима у Хртковцима, Руми и околним местима:

- Овде је дошло до “етничког чишћења”, овде постоји власт над легалном влашћу, а Србија на све то мирно гледа. На делу је план В. Шешеља о Србији без Хрвата, а касније Мађара, Румуна, Словака и др.

Поводом посете председника међународног суда за ратне злочине Голдстона 1994.г. Београду, западне дипломате оцењују да су реакције Срба крајње негативне, али да то Запад не узнемирава, јер се другачија реакција није ни очекивала. С. Милошевић је по истима спреман на кооперацију, како не би био осумњичен да је подстрекао злочине. Он ће бити спреман да испоручи Хагу нека “звучна” имена у циљу очувања своје главе. Наводи се, да ће Милошевић зарад своје сигурности Хагу испоручити: Шешеља, Аркана, Бокана и још неке сличне њима.

Након одлуке међународног суда за ратне злочине у Хагу, да подигне оптужнице против Караџића, Младића и Мартића 1995.године, дата је оцена:

- Да Југославија (СРЈ) нема никакав други избор, него да сарађује са Хагом, а објективност и ефикасност истог ће зависити од спремности Београда да сарађује, тј. доставља податке и испоручује осумњичене. Процењено је да око 50 Срба треба да буде испоручено и суђено у Хагу?!

Августа месеца 1996.г. неки западни извори тврде, да Американци имају много доказа против С. Милошевића, али су обећали да то неће објављивати све док је Милошевић кооперативан. Када Милошевић “уради посао”, САД ће сигурно тражити и његову главу, подсећајући га да је све зло почело од њега и да се он мора уклонити са политичке сцене...

Да све ово нису била само бесмислена нагађања западних дипломата, потврђују сви догађаји који су уследили након тога. Све ово такође потврђује, наше претпоставке о унапред смишљеном сценарију, осим уколико западне дипломате не “обелодане” доказ, о њиховој видовитошћу.

Нама остаје да видимо, какви ће то и где Срби бити након “хашког преваспитавања”?!

04.03.2009.god.

ПУЧИСТИ

Крајем 1998.г. дипломате једне западне земље у Београду, са великим интересовањем прате и коментаришу смену начелника СДБ, Ј. Станишића и генерала М. Перишића. О свему овоме редовно су информисали своје министарство (МИП), а у једном од извештаја између осталог наводе:

- Брачни пар Милошевић-Марковић се уплашио ко зна зашто, да неко у Србији планира пуч. Цитирају новинара Славка Ћурувију, верујући његовој “исповести”, да се Милошевић са супругом Миром уплашио да су главни “завереници”: Славко Ћурувија, Момчило Перишић, Јовица Станишић и Милорад Вучелић.

Заиста, “необично друштво”, процењују дипломате и закључују, да је све ово непобитан доказ “параноје на Двору”.

Не може се проценити због чега су изазвали сумњу Ј. Станишић и М. Перишић, али се верује да ће то у СДБ, а још више у војсци, изазвати велико незадовољство. Стиче се утисак да ситуација у Србији полако почиње да кључа, а последице могу бити фаталне по мир. О последицама за народ (Србе) не размишља се много, ипак је ствар овог народа кога жели и хоће да бира или трпи, битно је какве то последице има за околне земље, за регион и за незадовољне народе у Србији: Албанце, Муслимане и Мађаре.

Војни аташе је прикупио све објављене изјаве и реакције у вези смењивања генерала Перишића. На основу прикупљеног материјала констатује, да ова смена није изненађење, јер се то на основу текста у “Времену” и наслућивало. Аташе се прибојава да ће сада у војсци доћи до подела, а војска је за Запад јако битна, због спровођења договора о Косову. Отуда је свако “таласање” у војсци врло забрињавајуће. Процењује се да је ово Милошевићева велика грешка, а сматра се да је “сценариста” свих чистки у Србије, његова супруга Мирјана Марковић. За Запад је ово неочекиван догађај, који збуњује и уводи Србију у немирна времена.

Поједине дипломате сматрају, да је боље да криза у Србији што пре достигне свој врхунац у свим димензијама, јер свако продужавање агоније Милошевића са његовим “султанским” стилем власти, одуговлачи решавање балканских проблема.

Сада је јасно, да са Милошевићем нема стабилизације Балкана, већ улажење из једне у следећу кризу, општи закључак је ових дипломата.

Да ли је “параноја на Двору”једини узрок убиства С. Ђурувије и смена Ј. Станишића и М. Перишића, или је пак неком одговарало да се тзв. “балканско жариште” доведе до усијања, како би се ефикасно решило на начин како је то 1999.г. урадила НАТО алијанса?! Што се Србије и Срба тиче, све опције су и могуће и немогуће. Србима су се немогуће ствари за цивилизовани свет, у не тако давној прошлости, ипак дешавале.

Б Е Ћ А Р

Био је јул месец тамо неке 60-те године. Овро мој Баба жито, а била баш родна година, скоро двајес метера по ланцу. Предо Баба полак од 5 ланаца жита у сеоску задругу, а другу половину диго на таван, за не дај Боже. После пар дана мати опремила Бабу, да иде по новце на задружну благајну. Сећам се, сви смо некако били срећни, јер смо сви канили да нешто купимо од тог новца.

Мати је тела да купи нове порцуланске тањире, јер су они плекани већ били дотрајали, а и срамота је да комшије причу, како још јемо из плекани тањира. Стара мајка тела да купи нову кецељу и мараму, а дејка намерачио да купи грудњак и шубару код ћурчије Живе. Ја се радово да купим нову гумену лопту, јер ми је она стара била пробушена и ако устраје новаца, купио би једне швећанке за зиму. Тако ми све лепо штудирали, ал не знамо шта је у Бабиној глави? Обуко Баба карирану кошуљу с кратким рукавима, нове чакшире и шешир, назуо опанке, па мето шарајтов у стражњи џеп од чакшира и очо по новце. Прошло већ које доба, а Бабе нема ни од корова. Пошто је мати знала да Баба воле да штроцне, а и биртија му је била уз пут, послала ме да извидим ситуацију, ал строго, да Баба не примети.

Отрчо ја до парка ди је била једина биртија у селу, кад тамо моји пајтоси кану да се сигру пинцике, баш им фалио још један сиграч па да почну. Ја заборавијо за шта сам дошо, па им се прикључио. У зло доба, кад сам се ја баш расигро, поред биртије стоји моја мати сва зајапурена и виче:

- Змај те кидо, ја те послала да видиш ди је Баба, а ти се сиграш пинцике. Ако овај ћорне малко више, све ће новце да списка! Иди му кажи да је дошо тирац да инфује свиње.

Уђем ја полагамо у бирт, видим Баба већ видно накресан, седи са неколико паора-ћилкоша и наручује туру за туром. А ови шпицлови па задиркују Бабу, те мало му родило жита, те да је шкрт и да се боји жене... А Баба да би се доказо, вади шлајпик из чакшира и наручује пиће за целу биртију, сва је срећа да је била полак празна. Кажем ја Баби, зарад чега сам дошо, а он и мене и оне што су ме послали, у материну. Изађем ја покуњен из биртије и кажем матери шта ме стрефило. Мати тек сад почела да кука и дречи, ал не улази у

биртију, јер је Баба кад цврцне бијо здраво загруван, па је могла пред целим светом да фасује. Куне мати Бабу и виче:

- Да Бог да да се распо, бегај брзо по мајку, док није доцкан!

А Баба имо зорт једино од мајке, њу је слушо и пијан и трезан, она се за све питала, она је чак Баби и прилику за женидбу нашла. Мајка је за њега била закон, пржио је Баба од ње ко од Бога. Шта ћу, одно ђаво шалу, видим и сам, Баба троши ли троши, а то једино мајка може да зустави. Брже боље бегам ја кући по мајку и кажем јој у чему је белај. А мајка онако мала и кочоперна и за своје године држећа, назује наврат нанос натикаче, па појури по Бабу. Онако бесна и задувана, уђе у биртију и с врата поче да пцује:

- Пришт те твој, зар се тако трошу новци! Та да ти ја нисам шпарала и кућила те, ти ни кучета ни мачета не би имо!

А Баба чим је чуо познати му глас, онако ђорнут, без куражи да погледа мајку, ђипи са столице и зажди правац кући. Стиго Баба први кући и ома лего да спава, јер је пржио од мајке ко од ђавола. Нешто доцкан стигли и ми кући, а Баба рче на отоману покрај фуруне само звони. Мајка ома узела Бабине чакшире и вади шарајтов, како би направила рачун. Сви забринуте ћутимо и гледимо у мајку, а она нешто мумла себи у браду и врти главом. Ома смо скопчали да је рачу рђав и да је Баба здраво много новаца потрошијо. Грди и куне мајка Бабу, а ја скопчам, да ће и даље да јемо из плекани тањира и да ћу и даље шорати пукнуту лопту.

Штудирам нешто и ко велим, та шта марим што је Баба себи дао одушка, родиле су добро лубенице, па ће опет да биде новаца?! Опет штудирам, шта ако Баба и тад набаса на оне гуланфере из бирцуза, који му се швоту, да је циција и да се боји жене? Након свег штудирања, све моје наде биле су упрте у мајку, ако она не подланчи Бабу, не видим ја нову лопту до брања кукуруза, а можда ни тада. Е, кад би Бог поживео стару мајку још коју годину, док ја не одвркнем и преуздем шлајпик у своје руке. Опет мислим, шта ако сам ја, недај Боже, повуко на Бабу, па бидем бећар ко он?! Онако амишан закључим:

- Не дај Боже да се изметем на мога Бабу, а мајка склопи очи - оде наш капитал на добош!

Љ У Б И Н К О Ж А Р К О В

РЕГИСТАР РЕЧИ И ИЗРАЗА НА ЛОКАЦИЈИ ЈУЖНОГ БАНАТА

бећар -мангуп, весељак	чакшире - сељачке панталоне
Баба - отац, тата	стрешити - снаћи, догодити
ланац земље - 1,7ланаца = 1хектар	белај - проблем
мати - мајка, мама	дрекати - плакати
канити - намеравати	здравио - веома, јако
штудирати - размишљати	задрљен - лоше нарави
мајка - баба по оцу	фасује - туче, добије батине
грудњак - кожух од овчијег крзна	зорт - страх
ћурчија - мајстор за сирову кожу	пржити - плашити
швећанке - врста зимских ципела	амишан - мудар, бистар
натикаче - плетена обућа са гуменим ђоном	шарајтов - новчаник
штроцне - попије	шпарати - штедети
биртија, бирцуз - кафана	куражан - храбар, одважан
пинцике - врста сеоске игре	ћипити - скочити
сиграти - играти	заждити - побећи
сиграч - играч	фуруна - пећ од земљане опеке
ћорне, цврцне -напије	скопчати - схватити, разумети
спискати - потрошити	шорати - шутирати
тирац - ветеринар	ћилкоши - барабе
инфовати, пелцује - вакцинише	
гуланфери - беспосличари	
накресан - пијан	
паор - сељак, земљорадник	
подланчити - укротити, обуздати	
шпицлов - промућуран, заједљив	
одвркнути - одрасти, ојачати	швотати - ругати

АЛТЕРНАТИВА – ПЕРСПЕКТИВА

Ако се неком националном тиму наметне селектор, који се не меша у свој посао, ако му се издиктира састав првог тима и резерве (клуба), следи логично питање, постоји ли са оваквом екипом нада за успехом, тј. перспектива?

За овакав национални састав заиста нема и не може да буде алтернативе, док се за перспективу много и не мари. Селектор и играчи су добро плаћени, те им је једини циљ да се што дуже одрже у "А" тиму, а шта ће после њих да буде, то их баш и није брига. Одбрана је инертна и спора, напад неефикасан, а средњи ред конфузан, док су премије за (не)успех загарантоване и високе. Упркос свему, сви играчи веома су оптерећени примамљиво високим трансферима, док за навијаче и победе баш и не маре.

Додуше, играчка каријера је кратка, ризици од напада навијача и испадања из првог тима велики, отуда своје место у тиму треба добро материјализовати и на тај начин обезбедити бар и своје унуке. Резервни играчи, нешто се и не труде да уђу у прву поставу, уљуљкују се на клупи, без притиска и оптерећења евентуалног неуспеха, размишљајући: " Боље и клуб, него трибине".

На клупи, зарад одржавања стабилности првог тима, понекад се заради и више него на терену, док су трибине место за пражњење и исказивање патриотских осећања "убогих" навијача. Дакле, оптерећени и под пресијом пораза и неуспеха, "клуб" и не жели да замени први састав, безбрижно седе и моле Бога, да се неко из "А" селекције не повреди или замери селектору тј. спонзору(ментору) тима.

За овако раштимовано-поданичку екипу нема алтернативе, а на жалост великог броја навијача, ни перспективе. Због свега тога, овако састављеном тиму из великог броја значајних и минорних клубова, потребна је стална контрола и надзор, експерата и душебрижника из иностранства, како тотално не би разочарали навијаче и изгубили њихову подршку. Кад екипи крене тотално лоше, кад се губи утакмица за утакмицом, следи мања или већа финансијска ињекција из иностранства, како би навијачи били

подстакнути да у одређеном моменту бодре свој тим, па макар и на некој мање важној утакмици.

Очигледно је, да овакав тим није у стању да добије ни једну велику и важну утакмицу, понекад добије неку мање важну утакмицу, како навијачи не би изгубили национални понос и веру у тим који их представља. И тако то траје годинама, а наш тим никако да уђе у "виши ранг". Стално се нешто тражи и замера селектору и играчима, а и сами знају да су исти неспособни и да нису у стању да задовоље све критеријуме које налаже "елитни" виши ранг.

А навијачи, као и сви навијачи, верују да ће доћи и тај дан, када ће нас наша репрезентација одвести у "елитно" друштво и када ћемо уживати "благодети" истог, па упорно долазе на утакмице и бодре свој тим. И тако из дана у дан, из године у годину, беспослени навијачи грицкају семенке и нокте у нади да ће и наш тим некада заиграти у "елитној" лиги. А нашем тиму стално нешто недостаје, никако да својом игром у потпуности задовоље стране менторе, никако да на терену одраде све оно што се од њих тражи и за шта су плаћени. Још ће дуго навијачи грицкати семенке и нокте, а наш тим таворити у "нижи" ранг, уз стално обећање спонзора(ментора), да је потребан само још један одлучујући погодак за "елитни" ранг.

Докле ће навијачи издржати да грицкају своје нокте и семенке и бодре овакав тим, верујући "олако датим обећањима", да ће ускоро ући у "виши" ранг, тема је за експерте неуропсихијатријске струке. Заиста је крајње време да се тим укомпунује, почне да извршава све постављене му задатке на терену и коначно обрадује своје навијаче и симпатизере уласком у "виши" ранг. Ако селектор са својим изабраницима дефинитивно изврши све постављене задатке, као и неке успутне(додатне), успех нашег тима је готово неизбежан.

Наравно, све то није тако лако и једноставно, треба ту још много пара уложити, а навијачи нека се стрпе још 10-15 година, нека посећују и остале манифестације и параде, оне традиционалне и оне наметнуте и видеће да успех неће изостати. Са оваквом подршком домаћих навијача, значајнијом новчаном потпором из иностранства, јаком клупом за резерве и осталом неопходном независном и зависном логистиком, успех нашег тима је загарантован. А ви нестрпљиви навијачи издржите још ових 10-15 година, грицкајте полако семенке и нокте, посећујте у што већем броју разне параде, фолк и оне друге, и једног лепог дана бодрићете ваш тим у "елитном" друштву.

А шта ће ви да добијете од свега тога, остаје да се види - Живи били па видели?!

Не бих да нагађам, да ли би евентуална смена наметнутог селектора и избор новог, који би се бавио својим послом, допринела и показала, да нека нова екипа ослобођена спољног утицаја и спонзорства, има у својој стратегији и алтернативу и перспективу?!

Панчево, 23.09.2010.године

ЉУБИНКО ЖАРКОВ

ЧУДОТВОРЦИ

(време чуда)

Ова наша оскрнављена и понижена земља пуна је којекаквих " чудотвораца " .

Чудотворац до чудотворца, мађионичар до мађионичара, а "раја" без посла и пара и свега оног што проузрокује недостатак и једног и другог. Избезумљени и очајни радници штрајкују глађу, секу себи прсте, а све чешће и одузимају себи живот. А од силних "чудотвораца" њима бриди "оно" и чешају се где их баш и не сврби. Него, да се ми вратимо нашим чудотворцима и бајкоговорницима. Ево на пример, један актуелни политичар, без избора ушао у скупштину и основао нови посланички клуб. Преко ноћи основао велику политичку странку без "пара и донатора", да му позавиде сви до сада познати и непознати чудотворци. Руку на срце, мора се признати, повремено удели нешто и сиротињи, уз обавезно присуство ТВ камера, тек толико да се зна и види, а и врати на неким наредним изборима. Невероватно али истинито, исти тај политичар, тврди да ће увести Србију у ЕУ преко Белорусије, Либије и Ирака, а у НАТО преко Русије и Кине?! Издао човек свога кума, па од "Неверног Томе" испао "Тома Чудотворац", прича бајке народу, као да и њега није издао. На сву срећу, овај народ одавно не верује бајкама и пророчанствима, и добро му је позната изрека да: " Нема цабе ни код бабе". Код кога год да се задужио овај чудотворац, његова противуслуга биће несразмерно већа, а то је овај народ већ видео и осетио на својој кожи.

Један нови транзициони чудотворац, дошао пре пар година код своје тетке, са кофером "отрцане" гардеробе, а сада има коферче са десет и више милиона евра. Ово је само један од експерата за пуњење сопственог коферчета, којег нам је тзв. транзиција донела.

Кочоперно узвикује "ајмо хајде" у Европу народу, који од понижености и глади ни уста не може да отвори. Без трунке срама пореди своје коферче, са коферчетом Новака Ђоковића и другим врхунским спортистима у иностранству. Дотични је очигледно превидео само једну битну чињеницу, Новак Ђоковић транспарентно пуни своје коферче, изгарајући на разним светским турнирима, а овај чудотворац у овој убогој земљи преко грбаче народа, који је своју задњу рупу на каишу још одавно избушио.

Нека се не наљуте остали многобројни чудотворци у овој земљи што их овом приликом нећу поменути, можда неком другом приликом.

Али, једног свакако морамо да се потсетимо и да га поменемо.

Замислите, дотични чудотворац, мамино и татино мезимче, напунио своје коферче веровали или не, носећи гајбе којекаког воћа.

Свакаква чуда су се догађала у овој земљи Србији, а народ континуирано заглупљиван причама о бољем животу и срећнијој будућности. Збрисао овај чудотворац новој власти испред носа, па га сада ови као траже преко Интерпола, а моле Бога да га не нађу. Али, није он једини кога актуелни властодршци траже разнобојним потерницама у иностранству. Понеког и пронађу, па се некако нагоде и буде оно што би наш народ рекао: "И вук сит и овце на броју", задовољни и "Курта и Мурта", а нама све једно ко јаше тј. ко нас јаше. Што је више чудотвораца у овој земљи, народ све дубље тоне у пропаст и незнађе. Крајње је време да се овај народ тргне, освети и престане да верује у којекакве бајке и чуда. Време је дакле, да се узме "она" мотка и да се чуда и чудотворци разјуре што у историју, што у одговарајуће установе. Веровали или не, то је једини лек против овог празноверја и зла.

Као што рекох, нису ово једини чудотворци у овој земљи, на жалост и несрећу овог народа, има их још много, како у земљи тако и у иностранству. Извињавам им се што их нисам поменуо, доћиће и они на ред, нека се не секирају - правда је спора, али достижна!

Основна карактеристика свих бивших и актуелних чудотвораца је, брзина пуњења свог коферчета, идентичним методама и стилем, а све на уштрб свог народа.

Према томе убоги народе, ко год да дође на власт у Србији, или како год се окренуо "оно" ти је од позади. На крају да закључим и поручим: "Народе српски, са оваквим чудотворцима на власти и у опозицији, нема теби ни алтернативе ни перспективе!!!

Панчево, 14.11.2010.год.

ТЕЛЕФОН

Отоиче ме звао Баба путем телефона. Неволе баш да дивани преко телефона, ал кад му штогод зафали зове. Малко је тврд на ушима, па здраво виче у слушалицу. Ајд што Баба виче, ал што вичем и ја, ко да смо на сокаку. Оће Баба да кува питије, па зове да пита за рецопис. Каже, ономад бијо у варош, па за иљаду динара купијо " штогод оћеш ". Неволе да пита комшиницу Дану за рецопис, јел ће после по селу да га олајава, како је завезан и ништа нуме. Осто Баба удовац, па се сад у селу сам сналази како зна и уме. Мого је Баба да се жени, ал све мустре тражу да им нешто од капитала препише. Зна он да ни једна неће за њега зато што га воле и што је здраво леп, већ ради капитала. Великом муком је стеко капитал, па сад у све му дирај, ал капитал никако. Неда Баба да се ништа прода док је он жив. Навршијо 80, ал лепо изгледа, је шунке и сланине само пуца. Каже, измето се на његову бабу, која је живила 95 година. Бога ми, Баба је изгледа много повуко на њу. Питам га, шта има ново у селу, а он ома виче није нико умро, њега је шта је њега. Пцује " све по списку " јел паори нему новаца и како вели " дотерали су цара до дуvara ". Ретко му ко сврће, сви скомрчу и грцу, па се затарабили у своју ављију и никуд не мрду. Теча Стеви Баба узајмијо неке новце пре пар година, а овај никако да му врне, па га сад ни он не обилази, валда га срамота. А здраво су се добро живили и уважавали, а сад се сакриву једно од другог, ко да нису својта. Жао Баби због свега овог, много воле течу, ал новце још волије. И тако смо се ми диванили добри полак сата, а мени одједаред падне на памет да га приупитам, дал је добијо новце за аренду? А Баба се прави да не чује, па каже да је добро, да има добар апетит, таки да би ждребе мого да поје. Покушо ја наново да га питам за новце, а он ми вели: " Ајд у здравље, дивану никад краја ". Лупијо ми Баба слушалицу, а нисам ни стиго да му кажем, како се праву питије. Таки ти је мој Баба, кад му споменеш новце, ома нечује и нема времена за диван. Фурт прича, да он ништа у гроб неће однети, да се стрпимо док он не склопи очи, а још кад каже: " Ко ми пружи последњу чашу воде, тај ће све да наследи ", ја се сав најежим. Нек је мој Баба жив и здрав, нек живи и 100 година, ал не мора да је тако тврдоглав. Сви би га још волијали, кад би се за живота одреко дела капитала. Докле више

да шпара, ако до сад није довољно стеко, неће ни од сад. А добро зна да је криза, да се тешко живи, да није тако не би фурт пцово и власт и државу. Ми му нећемо замерити, што за живота није више стеко. Једно сам готово сигуран, неће се мој Баба скоро латити телефона, све док не заборави шта сам га оно пито, а памћење га за разлику од слуха још увек добро служи. Ето, зашто мој Баба без преке потребе, не воле да дивани преко телефона!

Панчево, 23.01.2011.год.

Љубинко Жарков

ДОСИЈЕ НН

Сређином 80-тих година прошлог века у једној малој општини на југу Србије, живео је и радио као директор пољопривредне задруге, дипломирани правник Радиша Н. Као образован, млад и перспективан кадар, Радиша је напредовао, како у професионалном, тако и у политичком смислу. У једном мандату био је и члан Општинског комитета СК. Био је ожењен и живео у складном браку са лепом и згодном женом, која му је родила двоје деце, ћерку и сина. Супруга није нигде радила, јер су деца још била мала, а недостајала су јој још 2-3 испита до завршетка више економске школе. Живели су у новоизграђеној кући, коју су изградили уз помоћ кредита и Радишиних родитеља, који су живели у оближњем селу и бавили се пољопривредом.

На први поглед рекло би се, идеалан и хармоничан брак. Тако би и било да Радиша није имао један порок, који је повремено, а касније све учесталије нарушавао овај брачни склад. Радиша је не ретко залазио у кафане и као по правилу, увек из ње излазио пијан. Овај порок га је временом све више обузимао, па је све чешће долазио кући у касним сатима видно алкохолисан. Због кафане и алкохола све је више занемаривао своју младу жену и децу, родитеље, па и каријеру. Али, како то бива, један порок прати обавезно и други, Радиша се поред алкохола одаје и коцки. У кућном буџету је било све мање пара, а несугласице са супругом све веће. Супруга је покушала и да га остави, али се због деце враћала и трпела његове пороке. Радишини кафански и коцкарски дугови су се прогресивно увећавали, а породица је све више трпела. Зарад измирења својих дугова и мира у кући, Радиша је почео да узима паре из фирме где је био директор. У почетку је то узимање пара било контролисано и умерено, а касније неодмерено и ван сваке контроле. Убрзо потпада под удар разних финансијских и других контрола и бива смењен са места директора. Откривене су његове малверзације, поднета је кривична пријава, а Радиша је суспендован са посла. Избачен је са посла и из СК, али је захваљујући венчаном куму, председнику општине, ослобођен кривичне одговорности. Иначе, председник општине је Радишин друг из детињства и колега са факултета, а Радишин отац га је крстио.

Због губитка посла, Радиша пада у депресију и све више тоне у својим пороцима. Да би колико-толико помогао својим кумовима,

председник општине запошљава Радишину жену, као своју секретарицу у општини. И док Радиша све више тоне, псује и напада све живо због своје судбине, његова жена се одлично сналази на свом радном месту. Онако лепа и zgodna, изнуђује погледе и пожуду сваког мушкарца у колективу, па и самог кума. Кум не препушта ништа случају и узима "кумицу" у свом наручју. На тај начин једно кумство и пријатељство прераста у љубавну авантуру, о којој се најпре причало по кулоарима, а затим јавно по општини и шире у граду. И док Радиша свакодневно у кафани мења власт у Србији, кум и "кумица" проводе заједно лепе тренутке на разним "семинарима" у познатим одмаралиштима широм земље. За свакодневна Радишина вербална иступања дочуо је преко својих "цинкароша" и оперативац СДБ, који је био задужен за ову општину. Млад и перспективан оперативац, који се "калио" у овој малој средини, уз помоћ регистрованих и нерегистрованих позиција, написао је пар службених белешки о Радишином деловању по тзв. "српском екстремизму". Наравно, белешке су биле поприлично фризиране, што од стране "доушника", што од самог амбициозног оперативца, како би белешке добиле на тежини тј. биле "безбедносно-интересантне". На основу пар овако фризираних белешки, претпостављени младог оперативца закључише, да Радиша заслужује "пажњу" Службе и да на његовом случају треба даље радити још активније. У даљем раду треба доћи до података, на основу којих би Радиша био заведен најпре у "предходну оперативну обраду" (ПОО), а затим у "оперативну обраду" (ОО) по тзв. "српском екстремизму", са крајњим циљем сакупљања података (мат. доказа) за кривичну одговорност (прогон). Млади оперативац је добио бефел за коришћење свих расположивих оперативно-техничких мера на праћењу "непријатељске" активности Радише, у месту где живи и шире на територији Р.Србије. По тзв. "службеној дужности" оперативцу несебично помажу у реализацији планираних задатака, председник општине и председник ОК СК, као и други локални "цинкароши".

И тако то све траје до краја 80-тих и почетка 90-тих година прошлог века, када широм Србије отпочињу вишестраначки митинзи и скупови. Почињу да се формирају разне политичке странке, а Радиша се у самом старту прикључује једној од њих, касније једној од водећих опозиционих странака у Србији. Због активног учешћа на свим митинзима странке, Радиша постаје функционер исте, тј. председник општинског одбора новоосноване странке. Сада је

Радиша већ озбиљнији предмет интересовања младог оперативца тј. СДБ. У СДБ за Радишу има поприлично писаног материјала и он постаје озбиљан кандидат за завођење у обраду, што се убрзо потом и дешава. Напокон и Радиша добија нумерисани досије у СДБ. Сада је он приоритетан предмет обраде, за шта је потребна далеко квалитетнија и активнија "сарадничка мрежа". Неопходно је ангажовати неког ко ће готово свакодневно пратити Радишине активности, а то може само неко ко је у његовом најближем окружењу. Ово је за сваког оперативца један од најделикатнијих послова.

Још пре завођења обраде над Радишом, оперативац је у кабинету председника општине упознао Радишину супругу. Онако лепа и zgodна "запала му за око", па је често свраћао код ње на пиће, био ту председник или не. Може се рећи, оперативац је са Радишином супругом имао доста близак (срдачан) контакт. На једној од анализа овог предмета обраде, оперативац је својим претпостављенима изнео и ову чињеницу. То је био прави погодак у мету, па му је сугерисано да настави "блиске" контакте са "кумицом", да са истом ступи у интимне односе, са циљем њеног врбовања. Уколико ова варијанта не би успела, исту треба позвати на информативни разговор и уценити је њеном љубавном везом са кумом. Брже него што се очекивало, оперативац и "кумица" су се "смували". Сада је требало документовати ову везу и прећи на реализацију и ангажовање "кумице" на предмету обраде свога мужа. Соба у хотелу где су се састајали, била је за ову прилику посебно опремљена свом расположивом аудио и видео опремом. Са овако предоченим доказима "кумица" је стављена пред свршен чин, без већег размишљања и оклевања потписала је пристанак на сарадњу, регистрована је под псеудонимом "КУМИЦА".

И док је Радиша "митинговао" по Србији, његова супруга је ревносно обавештавала СДБ (РДБ) о свим његовим активностима и контактима. Млади оперативац је успешно одрадио свој посао, добио је адекватну награду, а за "изузетно залагање и натпросечне резултате" распоређен је на боље радно место. Контакте са "Кумицом" наставио је други оперативац, који је уместо у постељи, повремено награђивао скупим парфемима, накитом и сл. Све је то тако текло док се 2000-те године народ у Србији није дигао и срушио постојећи аутократски режим.

Као и за време сваког преврата, Службе безбедности уништавају све што могу и стигну, па је тако и СДБ (РДБ) уништила огроман број

досијеа без икаквог трага. Док се нова власт бавила персоналним променама и постављењима, досијеи безбедносних служби нестајали су што у пламену, што под ножевима разних сецкалица, а оно најважније је на "сигурном" склоњено. Поучени искуством неких других земаља, које су нешто раније доживеле преврат и увеле демократију и наша земља доноси закон о отварању оперативних досијеа, који се стављају на увид свим заинтересованим. Дакле, сви су могли да виде своје стварне или накнадно "склепане" досијее. Многи су били веома разочарани што нису били предмет интересовања СДБ, а већина њих оним што су видели. Већина је у свом незнању о раду Служби очекивала, да су много битније "фаце" и да су им досијеи и по квалитету и по квантитету далеко интересантнији. Тако је и Радиша међу првима похитао да у Центар РДБ свог региона, види свој досије. Није могао да верује својим очима и да се начуди шта је видео, тј. шта су му дали на увид. Питао се, да ли је могуће да је у једној фасцикли обележеној неким бројем, садржај целокупне његове дисидентске активности против бившег режима?! Да ли је могуће да је он током протеклог периода изрекао толике глупости, а неко то "верно" пренео на папир и запаковао у овој фасцикли, коју је назвао досије?! И поред великог разочарења Радишу је живо копкало, ко су ти људи који су га "цинкарили"? Залагао се лично, а и преко своје странке, да се јавности на увид доставе (отворе) сви досијеи, па и они сараднички. Под притиском дела домаће јавности, а још више ментора из иностранства, актуелна власт се одлучи и на овај корак, ризикантан и храбар, а неко би рекао и непромишљен.

Коначно Радиша и њему слични могу да добију на увид, ко су ти људи који су их годинама цинкарили Државној безбедности (ДБ). Опет Радиша жури да међу првима сазна нешто, што је годинама била највећа тајна и енигма. Занемео је и пребледео када је видео, да су га између осталих "цинкарили", венчани кум и рођена жена. Стегло му се нешто у грлу, погледао унаоколо да ли га неко посматра и још неколико пута прешао погледом преко папира где је стајало, да се под псеудонимом "Кумица", крије име његове супруге. Мислио је да сања, да се неко злонамерно поиграва са њим. Изашао је са неверицом и убеђењем "да су ови људи били спремни на све". Отишао је до прве кафане, наручио вињак и киселу воду, није знао шта прво да попије, и једно и друго попио је готово истовремено. Мало се сабрао и дошао к себи, наручио је још једно пиће и почео да "враћа филм". Сетио се, да је у оном његовом досијеу прочитао, како

је тврдио " да деца нису његова". Да, сетио се, то је једном, приликом жучне свађе у пијаном стању рекао својој жени. Да, својој жени и никоме више, а они то знају?! Опет неверица, грч на лицу и у грлу у којем је чак и вињак застајао, а годинама је тако глатко клизао.

Покушао је још једном да дохвати чашицу, рука му се тресла, просуо је пиће, чаша је пала на под и распрсла се у парампарчад. Паде му на памет и кум. Зар је могуће да га је жена варала са њим и да га је и он цинкарио?! У хаосу који му се одједном створио у глави, верује да је и то могуће, сад је за њега све могуће. У таквом хаосу покушава да се сабере и одлучи шта да ради? Свакакве мисли су му падале на памет.

Да прећути ову бруку и под том пресијом живи до краја живота, не то не долази у обзир. Да оде кући и убије жену, не ни то не долази у обзир, сазнаће се зашто је убио, а деца ће остати сирочићи. Шта му је једино преостало, да себи одузме живот и ову срамоту однесе са собом у гроб. Тако је и урадио, пуцао је себи у главу и отишао на онај свет "под неразјашњеним околностима". По вароши се препричавало да је "алкохол учинио своје".

Да ли би Радиша и њему слични исто урадили, да су знали за изјаву једне познате личности са огромним досијеом, који је када су му понудили да погледа свој досије, разумно и мудро одговорио:

- Не, хвала Вам, не бих да се разочарам у своју најближу родбину и пријатеље!

Панчево, 24.01.2011.год.

Љубинко Жарков

Ч У Д О Н Е В И Ђ Е Н О

Веровали или не, укупна потраживања поверилаца према АД " ТРГОПРОДУКТ " Панчево у стечају износе, 645.743.000 динара, односно, преко 6 милиона евра !

Према Закључку Привредног суда у Панчеву (као стечајног суда), утврђена су потраживања поверилаца у три исплатна реда :

1. ИСПЛАТНИ РЕД у износу од

..... 22.910.000 динара,

од тога 16.041.000 динара је потраживање Пореске управе Панчево, а остало су заостале плате радника и накнаде за ПИО фонд.

2. ИСПЛАТНИ РЕД у износу од

..... 4.708.000 динара,

у целокупном износу представља потраживање Пореске управе Панчево.

3. ИСПЛАТНИ РЕД у износу од

.....618.125.000 динара,

од чега Пореска управа, јавна комунална предузећа и остале фирме потражују око 388 милиона динара,

а преостали износ од око 230 милиона динара, потражују по разним основама бивши радници

" Тргопродукта " .

Примера ради, навешћемо неке карактеристичне повериоце, као на пример :

- Пореска управа Панчево

..... 186.348.000 динара

- Електродистрибуција Панчево

.....30.363.000 динара

- Дирекција за изградњу и уређење Панчева

.....27.714.000 динара

- Секретаријат за утврђивање и наплату прихода

.....22.170.000 динара

- ЈКП " Грејање " Панчево

.....19.482.000 динара

- ЈКП " Зеленило " Панчево

.....13.540.000 динара

- ЈКП " Водовод и канализација " Панчево

.....13.206.000 динара

- ЈКП " Хигијена " Панчево .....8.812.000 динара
- ДДОР Нови Сад .....4.370.000 динара

У самом врху значајних потраживања је и Драган Текијашки, адвокат " Тргопродукта ", са износом од 8.865.000 динара.

На основу свега наведеног, питамо се, има ли било какве наде, да радници " Тргопродукта " наплате своја потраживања ? У колико се то којим случајем и догоди, опет ће највише профитирати адвокати, који ће за своје услуге узети 10 - 20 % , што би по грубој процени износило 25 - 30 милиона динара. Наравно, могуће је за сваког адвоката израчунати тачан износ, али ми се овога пута тиме нећемо бавити. И док адвокати трљају руке и исчекују да се остатак " Тргопродукта" добро прода, суд и сутски вештаци су већ узели своје од радника, без обзира на исход у наплати потраживања. Нисам сасвим сигуран, да ће радници добити своје криво зарађене паре, али сам сигуран, да су они који су водили и довели у суноврат ово предузеће, себе добро опскрбили.

Неминовно се намеће питање, ко су ти " експерти " који су водили ову фирму и ко су ти који су им омогућили да ојаде и фирму и раднике ?!

А вама радницима нека је Бог у помоћи. И сами сте одговорни за овако стање, јер нисте на време узели " ону " мотку и најурили " стручњаке ", који су одвели " Тргопродукт " у суноврат. Ваши шаролики износи у овом извештају (закључку) суда, су посебна прича за разматрање. Има ту драстичних разлика, а чини ми се и озбиљних грешака у обрачуна. Једна детаљна анализа показала би, да су и овде невероватна чуда ипак могућа.

Панчево, 7.3.2011.год.

Љубинко Жарков

Е Н И Г М А К О С О В О

Извод из необјављених “Записа” о обавештајно-информативној делатности појединих дипломатско-конзуларних представника западних земаља у Београду. Хронолошки приказ коментара у последњој деценији XX века :

06.03.1987.године

Проблем Р.Србије и њених покрајина постаје доминантан за Југославију-СФРЈ. По овом питању дошло је до поларизације у целој земљи, мада неке од федералних јединица желе да задрже неутралност, попут Македоније и Ц.Горе. Став Хрватске, Словеније и БиХ по овом питању је прилично антисрпски.

Фактички, српске покрајине су тренутно у правима и моћи, на истом нивоу као и републике и та чињеница се аргументовано не може довести у питање...

30.07.1987.године

У вези Косова, Београд и Србија данима живе у опсесији, коју друге републике готово и не примећују.

Срби на Косову имају комплекс мањине и склони су претеривању, на која Београд разумљиво наседа. На Косову има великих проблема, јер Београд хоће да одузме Албанцима аутономију...

15.06.1987.године

Проблем Косова достигао је такве размере, да је постао велика претња кохезији СФРЈ.

Сада нема више начина да се спречи исељавање једног народа (Срба), а пропао је покушај разуверавања Албанаца да не буду неконструктивни. Више нема начина да се спречи погоршавање односа, које нужно води у “либанизацију” Косова...

30.07.1987.године

Нефункционисање власти на Косову је достигло несхватљиве размере.

Српско становништво које је остало на Косову, све више хвата гнев и почиње да се самоорганизује. Стрпљење је исцрпљено, међунационални мостови порушени, а оно што ускоро може уследити, је оружани сукоб...

10.09.1987.године

Убиство војника у Параћину, од стране војника албанске националности, изазвало је у београдским медијима велику пажњу. Овако “неодмерена” реакција Београда може да изазове само “злу крв” и извесну антиалбанску хистерију, која није потребна...

27.10.1987.године

Конкретног повода за слање савезне милиције на Косово, није било. Реч је о извесној превентивној мери и задовољавању српских захтева, што је вероватно тражио српски партијски шеф, Слободан Милошевић...

07.12.1987.године

Председник Р.Србије Иван Стамболић, смењен је са функције на најбруталнији начин. С.Милошевић је злоупотребио Косово и српска национална осећања, да би наводно у име акције и ефикасности, аутократски преузео власт и себе окружио најпослушнијим апологетама и каријеристима...

11.03.1988.године

Рапидно се наставља исељавање Срба са Косова. После Милошевићевих великих обећања да ће изменити стање, број Срба на Косову пао је на свега 7%, повратка нема, народи се не приближавају. Милошевић је све то радио и обећавао, због учвршћења своје аутократије, а морао је и сам знати, да је то што је обећавао, немогуће остварити...

28.07.1988.године

Срби преувеличавају сваки екцес на Косову. Тамо стање није тако лоше, како то Београд приказује. Срби се исељавају са Косова, не због притиска и напада, већ из економских разлога...

12.10.1988.године

Тренутно у Југославији нема те снаге, која би артикулисала и синтетизовала различите ставове, поготово о овако важном питању, као што је Косово. Ставови федералних јединица су дијаметрално различити, приближавања нема, као да Косово “не гори”...

20.10.1988.године

Применити силу да се косовски Срби не иселе са Косова није добро, допустити да се колективно иселе такође није добро, а власт није способна да им понуди неко решење.

Овде емоције не помажу. Ако Срби говоре о геноциду на Косову, реч је прејака, јер се не ради о класичном геноциду, већ о тзв. “психотерору”, а на извештан начин и о комплексу мањине...

25.11.1988.године

Сви београдски медији су објавили вест о демонстрацијама Албанаца на Косову.

Овде није реч о демонстрацијама, већ о протестном окупљању грађана. Као што су Срби протествовали против Устава из 1974.године, тако су и Албанци протествовали, дајући му подршку. Српски радикализам је довео до тога, да се Албанци у свом страху хомогенизују...

09.02.1989.године

Рахман Морина је тренутно једини косовски политичар, који може да спасе Косово од крвопролића. Ако то не успе Морина, битка за Косово је коначно изгубљена.

Садашњи развој догађаја на Косову је врло опасан и може довести до војне управе, јер има озбиљних наговештаја, да Албанци припремају генерални штрајк...

02.03.1989.године

Словеначка подршка рударима Трепче, само је изазвала негативну и бурну реакцију Београда.

Србе не иритирају толико Албанци јер их никада нису сматрали блиским, нити ће им то у будуће бити, колико их сада иритирају Словенци...

23.03.1989.године

Уколико се на Косову усвоје уставни амандмани, Србија ће бити “врло јака”, имаће увек три гласа, а уз Црну Гору и четврти, тако да ће увек моћи нешто да блокира у Југославији-СФРЈ...

27.04.1989.године

У ком ће сада правцу ићи Србија и С.Милошевић, када су усвојени уставни амандмани?

Србија је постигла своје јединство, а Милошевић оно што је желео, власт над целокупном територијом Србије. Ово је до сада најтежи ударац Албанцима, иако велики манипулатори, Милошевић их је сада надмудрио...

03.11.1989.године

Хапшење и организовање судског процеса против Азема Власија, веома је штетно за Југославију, а поготово за Србију.

Поводом овог случаја створиће се велика антисрпска кампања, а могући су и већи немири Албанаца на Косову...

01.12.1990.године

Парламентарна делегација једне западне земље је саветовала и препоручила Ибрахиму Ругови, да Албанци учествују на републичким парламентарним изборима у Србији.

Ибрахим Ругова и остали албански лидери на Косову, су одлучно и без размишљања одбили оваку препоруку са Запада...

10.05.1991 .године

Ибрахим Ругова је учврстио своју позицију на Косову и он не заступа линију насиља.

Србија би требала да искористи садашњу ситуацију и нађе неки пут за преговоре са Албандима. Било какав међусобни дијалог, предупредио би погоршање стања на Косову...

09.08.1991.године

Од евентуалних немира и сукоба на Косову, тренутно би највише “профитирала” Хрватска, због својих напора и тежњи за признавањем независности.

Не би било изненађења, уколико би Хрватска у будуће помагала и подстицала албанску страну, на што већи конфликт са Србијом...

04.03.1992.године

Косово је изгубљено за Србију, нико се не може супротставити против готово два милиона Албанаца.

Србија ће ускоро бити мања него што је икада била у својој историји. Албанци са Косова су веома агилни у својим сусретима и захтевима према Западу...

10.03.1993.године

Група албанских интелектуалаца из Приштине је упутила писмо једној Амбасади у Београду, које гласи:

На Косову је укинут једини дневни лист на албанском језику “Рилиндија”, са посла је отпуштено 1.300 радника и службеника, а за нас Албанце је настао потпун информативни мрак. Молимо за помоћ јер смо свесни да су Ваша земља и Ваше фирме, увек помагале државе и институције у развоју...

28.08.1993.године

Као доказ непоштовања људских права и самовоље српске полиције на Косову, је привођење И.Ругове, након његовог суерета и разговора са политичарем СР Немачке, Петером Глоцом...

27.01.1994.године

Због наводног незадовољавања техничких услова, на Косову се од стране разних инспекција, затварају и пљачкају албанске продавнице.

То је директан притисак на Албанце од стране српске власти. Из Приштине готово свакодневно из “Руговиног штаба”, стижу факс-информације о злостављању Албанаца на Косову...

13.03.1994.године

Београд мора да се нагоди са “својим” Албанцима депортованих са Запада, да им створи људски достојанствен статус, као и свим другим грађанима, а не да их подстиче и заговара њихов илегалан боравак у другим земљама...

19.01.1995.године

На Косову не треба подржати отворени сецесионизам, јер то води већем балканском конфликту, али Србији увек јасно треба рећи, да њена међународна будућност, па и питање санкција, превасходно зависи од питања Косова.

Због великог броја жалби Албанаца, потребно је инсистирати да на Косово дођу посматрачи КЕБС-а...

11.12.1995.године

Од свега, Западу је највише стало до разумног решења питања националних мањина у Србији, а пре свега Албанаца на Косову. Запад ће заиста бити велики заштитник албанске мањине на Косову и на то Београд мора да рачуна са пуном озбиљношћу...

10.07.1996.године

Албанци са Косова моле Амбасаду СРН у Београду, да се одложи депортација Албанаца из ове земље, или да се барем изузму одређене категорије лица: дезертери, деца, болесни и они који су запослени у СРН.

Износе, да је на Косову стање репресије тешко, да се тамо спроводи колонизација Срба и да је Косово у стању колоније. Немачка влада се моли, да о овом питању преговара са албанско-косовском владом у егзилу...25.11.1997.године

Министри иностраних послова Француске и Немачке, Ведрин и Кинкел, намеравају да дођу у Београд и на Косово, како би објаснили свој став и иницијативу о тзв. “специјалном статусу”.

Не искључује се ни могућност статуса Косова као “посебне републике” у оквиру Југославије-СРЈ. Оваква иницијатива је била нужна, пошто Београд не показује никакву спремност на дијалог са Албанцима...

03.02.1998.године

Американци-САД су такође врло јасни по питању Косова, њихово решење за Београд може да буде далеко неповољније, него решење Европске уније. Међутим, С.Милошевић је навикао да због своје неодлучности, на крају плати непотребно високу цену...

04.03.1998.године

“Терористичко” сузбијање мирних демонстрација на Косову, се не може толерисати.

На терор се не може одговарати терором на демонстранте, то ће Милошевића скупо да кошта, пошто својом политиком дестабилизује цео регион. Политика Запада је врло јасна, осуђује се сваки тероризам, а тиме и свака неразумна акција против мирних демонстраната...

05.06.1998.године

Не спори се право Југославије-СРЈ да се супротставља сепаратизму, али степен употребе силе не треба да превазиђе размере, које показују да се ради о освети, чишћењу и рату.

Та граница је сада пређена и чини се да на Косову војска води рат, пошто је полиција малобројна, а у задње време и одбија задатке.

Процењује се, да су борбе захватиле 30-40% територије Косова...

23.06.1998.године

Американци у њиховој балканској политици имају неке друге циљеве, о којима не извештавају ни ЕУ.

Повлачење свих српских снага са Косова било би погрешно, јер би то изазвало масован бег свих Срба са Косова. То је вероватно амерички максимум захтева, за који ни они не очекују да се спроведе...

26.08.1998.године

Западне дипломате се чуде да се албански “пали устаници” сахрањују од српских власти “као пси” и то на депонији, алкаво и плитко, тако да све заударе, што од депоније, што од трулих лешева. Ова слика је обишла свет и дала врло ружну слику Срба. Има такође проверених извештаја, да Срби полицајци и параполицајци, пљачкају и пале албанске куће и продавнице, а то се зове - ЕТНИЧКО ЧИШЋЕЊЕ.

Србија је прокоцкала своју шансу, овако понашање и стање на Косову, свет више не може да толерише...

Нажалост, сви немили и стравични догађаји који су касније уследили, сва уплитања и мешања страних и домаћих фактора, нису допринели да се косовска драма и агонија напокон реши. Драма у српској јужној покрајини и даље траје, са још више заплета и

нелогичности. Бојим се, да ће “Енигма Косово” остати у аманет,
неком будућем поколењу?!

Панчево, 2008.године

ЉУБИНКО ЖАРКОВ

НИ СТИДА НИ СРАМА

(“ПАНЧЕВАЦ” 13.02.2009.год.)

Ево, дође и та 2009. година, година стрепњи и исчекивања.

Наши душебризници, политичари и функционери различитих формата, најавише ни мало ружичасту 2009. годину. Честитали они нама смртницима (свом народу) Нову годину и пожелели, да што јаче и чвршће “стежемо каишеве”. А на нашим каишевима рупа до рупе, од силног бушења и стезања ми се већ искезили, а душа нам у носу. Многи су одавно избушили последњу рупу на свом каишу, па више немају ни шта да буше ни шта да стежу. А наши задригли душебризници у својим раскошним кабинетима размишљају, како да најрационалније потроше одобрена им “рестриктивна” средства из буџета.

Потрошиће они дате им паре на разна унутрашња и спољна путовања, које какве уговорне, “договорене” и специјализоване услуге, машине и опрему (аутомобиле) и још свакакве ђаконије, за које не постоји ни економска ни књиговодствена класификација. Дакле, то ће они лако потрошити, експерти су они за то, неће ту бити великих проблема. Међутим, наше бајне и сјајне експерте друге муче и мисли море.

Лако је нама, избушимо једну-две рупе на каишу и готово...

А они се очајнички брину, како ће овако већ затегнут и искежен народ, без посла, смоћи снаге да приходује (пуни) чак и овако “рестриктивни” буџет?!

Руку на срце, ипак се они саосећају са својим народом. Поготову су осећајни и забринути они, који се тренутно налазе на разним домаћим и белосветским скијалиштима. И док се они тамо скијају и ризикују да се поломе, ми “безбрижни и насанкани” чекамо да прође та светска економска криза, као и својих олако обећаних хиљаду евра. Рецепт “олако датих обећања”, нових коалиционих партнера, већ виђен и преживљен 90-тих година прошлог века, свима нам је добро познат.

Овако утегнут, искежен и насанкан народ поручује својим душебрижним властодршцима у Новој 2009. години:

Немојте нас више обмањивати, имајте бар мало стида и срама !

Панчево, 05.01.2009.год.

Љубинко Жарков

СТИГЛИ РУСИ

Продадоше нам Рафинерију, стигли новци, стигли Руси, а ми Панчевци и даље питамо:

-А ди су наши новци?!

Где је наш део колача од ове “оставинске расправе”? Од 400 милиона евра, ваљда нама Панчевцима нешто припада?

Деценијама су наша деца трована разним карцоногеним и другим хемикалијама, трпели смо разна загађења “и испод и преко” нормале. Колико ми је познато, уколико се заиста испоштују уговорене обавезе. Једино су задовољни радници Рафинерије са обећани им 750 евра отпремнине по години стажа. То је коректно и то су они заиста и заслужили. Поткрепићу то само са једним примером. За време НАТО бомбардовања “РНП”, био сам очевидац пожртвованости и храбрости радника и руководства Рафинерије, који су са сузама у очима тражили да гасе своју фабрику, док је бесомучно бомбардовање још трајало. Уосталом, то доказује и четворо погинулих, којих се неоправдано, тако ретко сетимо.

Свака част радницима “РНП”, али питамо ли се шта је са врским мајсторима “Утве”, који су некад били понос нас Панчеваца? Шта је са радницима “Стакларе” и многих других фирми у Панчеву, шта су они за свој мукотрпни рад добили и да ли су они задовољни? Али, да се вратимо нама, грађанима Панчева, који ће по свему судећи и даље удисати штетне материје из те исте Рафинерије. Једино значајна промена биће у томе, што ће нас од сада па на даље 51% тровати Руси, а 49% наши.

За своје несебично залагање за нас Панчевце, политичар Ненад Чанак у ниском старту утрча у Народну Скупштину Р. Србије. Постаде дотични народни посланик и заборави за шта се залагао и шта нам је обећавао. Војвођанског премијера, Бојана др Пајтића, потсећам да је и Панчево у Војводини и да део колача од продаје “НИС-а”, који је великодушно добио од српског премијера Цветковића, припада и нама Панчевцима.

-Господине Пајтићу, ако већ нисмо у стању да спречимо даље тровање наше деце у Панчеву, дајте нам део припадајућег новца, да бар изградимо савремени клинички центар, како би се нормално лечили. За нас Панчевце изгледа да и даље не важи оно:
-Боље спречити, него лечити!

Панчево, 14.02.2009.год.

Љубинко Жарков

+

БОСАНСКИ ЛОНАЦ

Крајем 1991 год. Ејуп Ганић је од стране војних служби ЈНА, откривен како у БиХ тајно снима објекте ЈНА

Тим поводом тадашњи аташе за штампу Амбасаде СРН у Београду, Hofer Wissing, за истог каже:

Ејуп Ганић је “мутна особа”, али је “човек од поверења” немачког Амбасадора у Београду, Eiff-a Hansjorg-a. За Амбасаду СРН је веома важан Е.Ганић и прати се све, увек са задовољством, шта он каже а “Ослобођење” преноси. Е.Ганић је велики пријатељ Немачке и издејствовао је да БиХ и даље добија кредит “Hermes”. Приликом сваке посете Бону, Ганића обавезно са великим задовољством прима, немачки министар иностраних послова, Геншер.

Ако се пак потсетимо, да је Служба државне безбедности (СДБ)

1989.год. регистровала контакте Ненада Кецмановића са

Британцима, да се Радован Караџић позива на контакте и договоре са Американцима, да је Алија Изетбеговић био осведочени исламски фундаменталиста, ствари нам постају далеко јасније.

Поред толико “мутних” особа из тако узаврелог и подгрејаваног босанског лонца, није се могла очекивати боља “папазјанија”, од оне коју смо имали почетком 90- тих година прошлог века, чији се непријатни мирис и сада осећа широм БиХ и шире на Балкану.

Могли би једноставно да кажемо:

-Господо са Запада, кусајте сада кашу (папазјанију), коју сте смутили преко својих “људи од поверења” у БиХ.

То би могли да кажемо, да ту и такву “смућену” кашу, сада у БиХ не куса искључиво недужан и убог босански народ.

Шта је све измућено и скувано у оваквом босанском лонцу, свима нам је сада, са ове временске дистанце, добро познато.

Дакле, неколико мутних особа, страних ДКП и об. Служби, зачињено верском и националном мржњом, у једном (босанском) лонцу, створили су на овим просторима хаос и страхоте невиђене од завршетка Другог светског рата-1945г.

Да ли се Немачка после свега што се догодило на просторима бивше СФРЈ, сада стиди неких својих пријатеља, а међу њима свакако и Ејупа Ганића?!

ЉУБИНКО ЖАРКОВ

**ОБАВЕШТАЈНО - ИНФОРМАТИВНИ
ЗАПИСИ**

ПА Н Ч Е В О , 2009.

БЕЛЕШКА АУТОРА

- ПРЕДГОВОР -

Почетком осамдесетих година XX века, долази у Служби државне безбедности (СДБ) до квалитативних промена у оперативном саставу. Постојећи оперативни састав сачињен од бивших омладинских, партијских и синдикалних руководиоца и активиста, разних занимања, постепено замењују високонаобразовани млади људи старости до 28 година. Дакле, бивше председнике омладине, младе партијске и синдикалне активисте, раднике “самоуправљаче”, команданте радних акција, са дефицитом наобразовања, постепено замењују дипл. правници, економисти, инжењери, професори и други високообразовани профили. Наравно, треба нагласити, да је и даље основни предуслов за рад у СДБ, обавезно чланство у СКЈ, односно, морално-политичка подобност. И даље је пријем у СДБ, без огласа и конкурса, дакле, “по препоруци”.

Без обзира на све мањкавости у пријему, постигнут је један квалитативан помак, самим тим што је сада један оперативац, поред тзв. “морално-политичке подобности”, морао да има и факултетску диплому.

Шта ја као један из плејаде “нових” оперативаца са факултетском дипломом, затичем на новом радном месту?

Затичем један строго затворен систем, са људима веома скромног и шароликог образовања, који су стиче се утисак, прошли извесну “дресуру”, тако да су сви исто размишљали, писали, чак су и сличили једно другом, иако нису носили “кожне мантиле”. Све је у том систему било тајанствено и конспиративно. Људи у тако затвореном систему, нису размишљали својом главом, нити су имали своје ставове, већ су их добијали посредством начелника Одељења (Центара), који су по исте ишли на разне колегијуме у Нови Сад тј. Београд. Тек ови, начелници, нису имали своје ставове и мишљење, већ су послушно преносили разне директиве са колегијума, а оне су се углавном односиле на то да “оперативу треба газити” и не

дозволити им ни тренутак слободног времена. Оператива је увек морала да буде ангажована и спремна (“на бранику отаџбине”), без обзира да ли је за то постојала прека потреба. Измишљане су разне акције, састанци, дежурства, чак и за време државних, а поготово верских празника. Толико је то код ових људи било устаљено, да су чак и у ретким случајевима, када су били слободни, долазили на посао. Нико није смео да зна шта ови људи раде, са наслеђеним страхопоштовањем (УДБ-овским), обични људи су гледали на активности Службе.

Те 1982.године пред Службом су били постављени разни задаци и она се бавила “свим и свачим”. Поред разних непријатеља из иностранства (стране службе, емиграција), ту су и унутрашњи непријатељи разних боја : старе класне структуре, ИБ-овци, националисти, анархолиберали, грађанска десница, клеронационалисти и др. Једино ко је имао ту привилегију, да зна ко су ти државни непријатељи, били су секретари општинских комитета, они су о свему морали да буду благовремено обавештени. У раду СДБ преовладавале су мере и радње наслеђене из предходних периода (ОЗНА, УДБА), мада се водило рачуна да се драстично не крше закони и Правила Службе. Готово сви оперативци су веома дисциплиновано и марљиво извршавали све постављене задатке. Поред њихове, рекао бих, војничке дисциплине у раду, невероватна је била њихова спремност на самоодрицање, као и њихова оданост Партији и држави, за које су били спремни да жртвују чак и брак и породицу. У овако затвореној средини, млади људи, доскорашњи студенти, тешко се прилагођавају, те многи већ после пар месеци проведених у СДБ, исту напуштају.

Они који ипак прихвате да остану у Служби, хтели не хтели, морају да се прилагоде новој средини, у нади да ће касније својим деловањем и радом, одбацили неке наслеђене стереотипе и допринети квалитетнијем и ефикаснијем раду СДБ.

И заиста, већ после пар година, показују се први позитивни ефекти у раду СДБ. Поменућу неке од квалитативних промена:

- Оперативац и оперативни рад у систему СДБ, постају приоритет број један.
- Оперативни радник има већу самосталност у раду, све се више прихватају његове сугестије и предлози.
- Далеко више се посвећује пажња законитости у раду Службе.

- Унапређује се сарадња са СДБ ССУП-а, војном службом (КОС) и Службом јавне безбедности (СЈБ).
- СДБ постаје нешто отворенија према грађанима и јавности и на изванредан начин сужава делокруг својих активности и ангажовања.
- На руководећим радним местима (начелници, шефови и др.) долазе млађи школовани кадрови.
- Долази до значајне модернизације оп. технике, информатике, возног парка и др.

- Услови рада и стандард запослених значајно су побољшани. Иако спори и још недовољни, позитивни помаци у раду Службе доводе средином 80-тих година, да СДБ буде једна од бољих и ефикаснијих служби у окружењу, па и у Европи.

Нажалост, овај просперитет и преображај СДБ кратко траје и престаје почетком

90-тих година, када почињу познате активности и сценариј за растурање бивше СФРЈ, а самим тим и СДБ. Добро познати догађаји на просторима бивше СФРЈ у периоду од 1990.-2000. године, значајно утичу на трансформацију СДБ, у негативном смислу.

Због наведених догађаја укида се СДБ ССУП-а, а СДБ МУП-а Р.

Србије укида покрајинске службе и ствара јединствену Службу на просторима Р. Србије, која 1992. године мења име у Ресор државне безбедности (РДБ) МУП-а Р. Србије.

РДБ враћа у функцију већ опробане и проверене методе рада пре 80-тих година XX века.

У вишепартијском систему, који је некако овладао овим просторима, РДБ не само да је била у функцији актуелне партије на власти, већ је била у функцији “једног човека”, тада актуелног председника Слободана Милошевића. За руководиоце РДБ се постављају “одани” и “поверљиви” људи, без професионалног и стручног искуства, са оскудним моралним квалитетима.

Центар РДБ Београд постаје расадник будућих кадрова и начелника, најпре у Војводини, а нешто касније и у Ужој Србији. Један од главних услова за напредовање у РДБ, је био поред послушности и понизности и обавезна припадност једној од “сестринских” партија СПС тј. ЈУЛ !

Спрега најужег руководства РДБ са криминалним клановима, злоупотреба једног броја оп. радника и дела ЈСО у нечасним и прљавим радњама, су у најкраћим цртама огледало делокруга рада

РДБ, под вођством два полицијска генерала, Р. Марковића и Н. Ћурчића.

Упућени егзекутори из београдске школе ДБ, требало је да “очисте” Службу од свих оних елемената, који су се на било који начин супротстављали оваком раду Службе, или не дај боже, актуелној власти. Велик број способних оперативаца је тада “милом или силом”, напустило РДБ. Када упућени “емисари”, одраде свој посао на терену, враћају се у базу (Београд), гди их чека висок положај у некој од Управа РДБ.

Сва очекивања већине грађана Србије, да ће се након 5. октобра 2000. године и након рушења режима С. Милошевића, нешто револуционарно и значајно десити у РДБ, пала су у воду. Једино значајна промена извршена је у промени имена Службе и она се од 2002. године зове, Безбедносно-информативна агенција (БИА).

- Све је исто, само **Њега** нема !

САДРЖАЈ И КАРАКТЕР ЗАПИСА

У периоду од 1986. године па до 1999. године између осталог радио сам на праћењу активности ДК представника Амбасаде СР Немачке у Београду.

Шта је њих у овом периоду интересовало са ових простора, како су коментарисали одређене догађаје и како су о свему томе информисали своје претпостављене у Бону, покушаћу јавности да презентирам, хронолошки, путем сачуваних забелешки, које сам током овог периода водио.

Намера ми је, да објективно пренесем само један део оперативних података, које сам без “фризирања” уредно достављао тадашњем руководству Службе, а надам се, и тадашњем државном и партијском руководству.

Нека читаоци сами оцене и процене важност и квалитет пренетих оперативних сазнања једног “обичног-малог” ОПЕРАТИВЦА.

АУТОР